

A legtöbb kisvállalkozó azt gondolja, hogy „nálunk még sosem történt baleset, nem is fog és az ellenőrzés kockázata is csekély, miért is foglalkozzam a munkavédelemmel?” Erre több indokot is olvashat a könyvben, de a leginkább elgondolkodtató az alábbi:

„Ha bárki megkér arra, hogy számoljak be negyvenéves tengeri tapasztalataimról, azt mondanám, eseménytelen volt. Bátran állíthatom, soha nem voltam említésre méltó katasztrófhelyzetben. Soha nem láttam egyetlenegy roncsot sem, és soha nem is szenvedtem hajótörést. Soha nem is voltam olyan helyzetben, aminek esetleg szerencsétlenség lett volna a vége.”

Nyilatkozta 1907-ben Edward John Smith,
a Titanic majdani kapitánya.

Kling Péter

MUNKAVÉDELEM KISVÁLLALKOZÓKNAK

Mérje fel öt perc alatt a legfontosabb munkavédelmi feladatait
a www.munkavedelem.biz/felmeres oldalon! Rögtön választ kap automatikusan!

Nyomda: Palatia Nyomda, 9026 Győr, Viza u. 4.

Felelős kiadó: Kling Péter, tel.: 06-30/965-5426. E-mail: pkling@munkavedelem.biz

Tartalom

Előszó.....	5
Bevezetés	7
A sikeres cégek miért nem félnek a hatóságoktól?	7
Vajon Önnek kell a munkavédelemmel foglalkoznia?	8
Elméleti válasz:.....	8
Gyakorlati válasz:	8
Mi az Ön három legfontosabb teendője?	12
Szerződés üzemorvossal	12
Munkáltatói felelősségbiztosítás	12
A munkavédelem Molotov-koktélja: az oktatás	12
A munkavédelmi oktatást kétféle szemlélettel lehet elvégezni:	13
Miből oktasson?.....	14
Lehetőségek a munkavédelmi oktatásra.....	14
Milyen munkavédelmi feladatokat bízhat a titkárnőjére?	16
Villamos biztonsági mérések begyűjtése.....	16
Biztonsági adatlapok	16
Gépkönyvek.....	16
Elsősegélynyújtás.....	16
Készüljön fel a rettegett szondáztatásra	17
Tűzoltó készülékek.....	17
Tűzvédelmi szakvizsga	18
Nyomtatványok, védőeszközök beszerzése	19
Kell-e Önnek munkavédelmi szabályzat?	20
Vagy akár a meglevőt is kidobhatja?!	20
Mikor célszerű a munkavédelmi szabályzat?	20
Akkor tényleg ki lehet dobni?	20
Tűzvédelmi szabályzat	21
Munkavédelmi szaktevékenységek.....	22
Kockázatértékelés.....	22
Egyéni védőeszköz juttatás	23
Megelőzési stratégia	23
Munkavédelmi szabályzat.....	23
Súlyos munkabaleset kivizsgálása	23

A veszélyes munkaeszközök üzembe helyezése	24
Biztonsági és egészségvédelmi koordináció	24
Munkavédelmi szakember foglalkoztatásának kötelezettsége	25
Fontos kivétel kisvállalkozásoknál	26
Mi van, ha többféle tevékenységgel is foglalkoznak?.....	26
Hogy szerződjön a munkavédelemre?	27
„A la carte” munkavédelem.....	27
A munkavédelmi feladatok egyszeri rendbetétele	27
Egy munkavédelmi szakember rendszeres látogatása.....	27
Kapcsolt munkakör.....	28
Saját, főállású munkavédelmis.....	28
Szempontok a szakember kiválasztásához	29
Egyet fizet, kettőt kap! (+tűzvédelmi végzettség)	29
Ismeri a technológiát?	29
A munkavédelmi felügyelővel való állítólagos „jó kapcsolat”	29
Milyen felelősséget vállal a munkájáért?.....	30
Olcsó húsnak híg a leve	30
A hozzáállás	30
Munkavédelmi kóklerszűrő.....	31
Elfogadható szintű a munkavédelem az Ön vállalkozásánál?	31
Dokumentációk.....	31
Lejáró határidők követése.....	32
Jogszabályok követése.....	32
Az egyéni védőeszköz juttatás szabályozása	32
Cégnél végzett tevékenység.....	32
Baleseti nyilvántartások.....	33
Felelősségvállalás.....	33
Gépek üzembe helyezése.....	33
Együttműködés a foglalkozás-egészségügyi szolgálattal.....	33
Tűzvédelem	33
Lehetséges jogkövetkezmények	35
Bírságok	35
Büntetőjogi felelősség	36
Az egészségügyi és nyugdíjellátások költségeinek megtérítése	37
Tűzvédelmi bírságok	38
Teendők munkabaleset esetén	42

Elsősegélynyújtás.....	42
Helyszín biztosítása	42
Baleset-e?.....	42
Munkabaleset-e?	43
Súlyos?	44
Munkaképtelenséget okozott?	44
Ki vizsgálja ki?.....	45
Kártérítés	45
További teendők.....	46
Üzemi baleset	46
Milyen foglalkozás-egészségügyi feladatai vannak?	47
Előzetes alkalmassági vizsgálat.....	48
Időszakos alkalmassági vizsgálat.....	48
Zaj	49
Egyéb munka-egészségügyi feladatok	50
Foglalkozás-egészségügyi szolgáltató kiválasztása	50
Az egyéni védőeszköz	51
Legfontosabb különbségek az egyéni védőeszköz és munkaruha között	53
A veszélyes munkaeszközök üzembe helyezése.....	54
Érintésvédelem	54
A gép „papírjainak” beszerzése	54
Megfelelőségi tanúsítvány	54
Munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat	54
A dolgozók egészségi alkalmassága	54
A dolgozók kioktatása	55
Kockázatértékelés „kiegészítése”	55
Időszakos biztonsági felülvizsgálat.....	55
Az MVT. 21. §-ának (2) bekezdése alá tartozó veszélyes munkaeszközök jegyzéke	56
Távmunka	58
A távmunkavégzésre vonatkozó legfontosabb előírások	58
FÜGGELÉK.....	59
A Google-naptár használata munkavédelmi és tűzvédelmi határidők előrejelzésére ...	59
Egyéni védőeszköz nyilvántartás	64
Meghallgatási jegyzőkönyv.....	65
Oktatási napló	68
Munkabaleseti nyilvántartás összesítője	70

Előszó

Nagy felelősség szólni egy szakmai szövetség nevében, pláne, ha ezt az ember egy könyv előszavában teszi.

A munkavédelem a faiparban c. könyv egy olyan munka melyben rendhagyó módon próbálta meg Kling Péter összeszedni azokat a legfontosabb momentumokat, aminek figyelembe vételével biztonságosabb lehet az asztalosok mindennapi munkája.

Amióta asztaloság létezik, az egyik legveszélyesebb kézműves szakmák egyikének számít. A technikai fejlődéssel ez érdemben nem változott. Ugyanakkor fejlettebbek lettek a védőeszközök és a megelőzés technikái. De a felgyorsult munkafolyamatok továbbra is óvatosságra és körültekintésre intenek.

Mert a kétkezi munkához nem árt a két kéz, tehát nem árt felelősséggel dolgozni. A munkavédelem világában segít eligazodni ez a könyv. Rengeteg gyakorlatból vett példával, jogi környezet elemzésével és nem utolsósorban megoldásokkal szolgál a kis- és középvállalkozások számára.

Szövetségünk feladata, hogy tagjainak munkáját az érdekképviselő mellett minél szélesebb szolgáltatási palettával segítse, ennek egy állomása volt ez a könyv.

Bevezetés

A sikeres cégek miért nem félnek a hatóságoktól?

Kezdő tanácsadó koromban azt vártam, hogy majd azok keresnek meg azzal, hogy tegyük rendbe a munkavédelmi feladataikat, akikre jól ráijesztett egy felügyelő. Ezzel szemben egy felmérésünkből nemrég világosan kiderült, hogy az igazán fejlődő kisvállalkozások nem azért teljesítik a jogszabályokban előírt kötelezettségeiket (köztük ezt is), mert rettegnek a hatóságoktól, hanem azért, mert szeretik, ha minden rendben van a cégnél.

Ők, ha megtudják, hogy pl. a munkavédelem még nincs rendben, akkor saját erőből megoldanak, amit tudnak, majd keresnek egy profit, akire nyugodt szívvel rábízhatják a többit. Innentől kezdve nem kell ez energiájukat arra fecsérelniük, hogy fejben tartsák, mikor mit hazudjanak az ellenőrző hatóságoknak, hanem nyugodtan foglalkozhatnak a cégük fejlesztésével, nem kell attól félniük, hogy majd magasról fognak nagyot esni.

Ha Ön is nyugalmat akar ezen a téren, akkor pont Önnek írtam ezt a könyvet. Ez nem csak egy olyan fejtágító, amit elolvastva többet tud majd a munkavédelemről, hiszen melyik vállalkozó akar többet tudni a munkavédelemről?

Inkább egyszerű lépésekre lebontva, mindenki számára érthető módon elmagyarázom, hogyan tegye rendbe az egyes részterületeket, annak érdekében, hogy nyugodtabban várhassa a munkavédelmi felügyelőket.

A könyv első részében az érthetőségre és alkalmazhatóságra törekszem, ezért ahol elkerülhető, nem fogok jogszabályokat idézni. Az előírások ismertetése helyett inkább konkrétan megmondom, hogyan oldja meg a munkavédelmi és tűzvédelmi feladatait a lehető leghatékonyabban. Ha Ön alaposabban el akar mélyedni a munkavédelem rejtelmeiben, a könyv második részében részletesebb információkat talál, jogszabályokkal alátámasztva.

Terjedelmi korlátok miatt a könyv nem tartalmazza az összes tippet, fortélyt, amivel egy kisvállalkozó meg tudja oldani a fogósabb munkavédelmi problémákat (pl. használt gépek üzembe helyezése stb.) Személyesen is szívesen segíték Önnek abban, hogy az itt olvasottakat be tudja vezetni a vállalkozásában, ezért rendszeresen tartok egy félnapos előadást, amin minden olvasóm ingyen részt vehet. Ráadásként ezen az előadáson arra is felkészítem, hogyan tudja Ön megtartani a munka-tűzvédelmi oktatást a kollégáinak (hogy ez miért jó, arról a munkavédelmi oktatás fejezetben olvashat). Az előadásra a www.munkavedelem.biz/eloadas oldalon jelentkezzen vagy küldjön egy sms-t most a 06-30/894-3298 számra: „Előadásra jönnek” szöveggel, és küldjük a következő helyszínét és az időpontját!

Vajon Önnek kell a munkavédelemmel foglalkoznia?

Sokan azt gondolják, nem veszélyes a tevékenységük, ezért nem is kell munkavédelemmel foglalkozniuk. A valóságban mi a helyzet?

Elméleti válasz:

Ha Önnek legalább egy alkalmazottja van, akkor Önre szinte minden munkavédelmi előírás vonatkozik (ugyanis szervezett munkavégzésnek minősül), kivéve, ha csak a társaság tulajdonosai dolgoznak (az tagi viszony). Ez független a tevékenység veszélyességétől, egy kétfős könyvelőirodának is már vannak bizonyos munkavédelmi kötelezettségei. Az egyéni vállalkozóra szintén nem vonatkozik a munkavédelmi törvény, ha nincs alkalmazottja, valamint akkor sem, ha munkavállalót nem foglalkoztató bt., kft. tagjaként személyes közreműködésként végez munkát.

Mit jelent ez a gyakorlatban?

Egy szobafestő egyéni vállalkozó, ha nincs alkalmazottja, akármilyen rossz létrán dolgozhatna, ha csak a saját nyakát töri ki. A munkavégzés hatókörében tartózkodók védelme miatt ez mégsem igaz, mert ha leesik a létráról vagy az feldől, zuhantában agyonüthet egy arra járó, ezért pl. a létrára vonatkozó előírásokat (14/2004 FMM rendelet) mégis be kell tartania. Egy hasonló ügyben a bírósági ítélet pont egy olyan esetre vonatkozik, amikor egy másik cég alkalmazottja ügyfélként lépett a cég területére és ott lábát törte. Ebben az esetben a cég éppen a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmére vonatkozó előírást szegte meg, ezért fizetheti az orvosi ellátás költségeit. Ebben az esetben nem is számít, hogy a telephely tulajdonosának van-e alkalmazottja.

Vigyázat! Ha Ön önkéntes munkát szervez, akkor a többi résztvevő munkáltatójának Ön minősül és Ön a felelős értük. Ha pl. parlagfűirtásra szervez csapatot, Önnek kell biztosítani a kesztyűket, álarccokat stb.

Gyakorlati válasz:

Sok olyan jogszabály van, amit egy vállalkozó figyelmen kívül hagy, ha megteheti. **Lássuk, a munkavédelem mikor NEM tartozik ebbe a körbe?**

Nézzük szigorúan csak pénzügyi alapon: ha bízik abban, hogy az Ön tevékenysége nem veszélyes, soha nem ellenőrzik, illetve soha nem történik baleset vagy foglalkozási megbetegedés Önnél, akkor első látásra tűnhet úgy, hogy Önnek ez felesleges kiadás.

Mielőtt megkönnyebbülten hátradől, hadd mutassak be néhány helyzetet, amikor szüksége van arra, hogy a munkavédelem rendben legyen a vállalkozásában:

Munkavégzés a felügyelő gyerekének óvodájával szemben

Forgalmas helyen bármikor megfordulhat munkavédelmi felügyelő is, és ha észreveszi a szabálytalan munkavégzést, garantáltan beugrik egy ellenőrzésre.

Zsarolás és bosszú lehetőségének kizárása

Ne becsülje alá ennek a kockázatát, egyik ügyfelünk épp az italozás miatt kirúgott dolgozói feljelentésének köszönhetette a munkaügyi ellenőrzést. Ha megtörtént az összezördülés, a hatóság ellenőrzéséig nagyon kevés idő van a hiányzó dokumentumok gyors pótlására.

„Felügyelőveszélyes” munkaterületeken végzett munka

Ha nagyobb építkezésekre akár csak pizzát szállít ki, akkor is jó eséllyel találkozhat egy éppen ellenőrzést végző felügyelővel... – hát még ha szerelést, felmérést vagy egyéb pár napos munkát végez ott.

Beszállítómínősítés

Egyre inkább gyakorlattá válik, hogy komolyabb cégek (nem csak a multinacionális cégek esetében) csak úgy működnek együtt alvállalkozókkal, ha munkavédelmi szempontból kifogástalan a cég. Nincs kellemetlenebb, mint ha egy megnyert szerződést azért veszítenek el, mert nem engedik be a munkaterületre kockázatértékelés, oktatás és egyéb hiányában. Ha nagyobb cég telephelyén végez munkát, illetve alvállalkozóként csatlakozik egy nagyobb projekthez, erre számíthat:

Vállalkozó csak olyan munkavállalókat küldhet a munkaterületre, akik orvosi alkalmassági vizsgálattal rendelkeznek.

Vállalkozó köteles a Megrendelőnek a munkavégzés megkezdése előtt átadni a szerződésben vállalt tevékenységei, munkaeszközei, valamint a veszélyes anyagok és készítmények munkavédelmi kockázatértékelését.

Vállalkozó felel azért, hogy dolgozói munkavédelmi és tűzvédelmi oktatásban részesüljenek.

Vállalkozó felelős az építés során szükséges kollektív és egyéni védőeszközök, különösen a leesés elleni védelem biztosításáért.

Vállalkozó felelős azért, hogy az általa használt munkaeszközök biztonságos állapotúak legyenek, és csak olyan munkavállaló végezzen velük munkát, aki rendelkezik a használatához szükséges jogosítványokkal.

(Idézet egy szerződés munkavédelmi részéből)

Ez nem csak a szokásos töltelékszöveg a szerződésben. Ezeket jobb helyeken megnézi a megrendelő munkavédelmi szakembere, és ha nincsenek meg, nem kap belépési engedélyt a munkaterületre.

Kis baleset nagy költségei

Nem közzismert, de baleset esetén egyrészt az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) követelheti az orvosi ellátás költségeinek megtérítését, valamint a dolgozó is kérhet kártérítést. Íme két példa, ami jól tükrözi, hogy ártatlannak tűnő esetek is komoly anyagi terhet jelenthetnek később a munkáltatónak.

A határozott időre foglalkoztatott takarító a saját vödréből kiömlő vízben megcsúszott, elesve jobb keze maga alá szorult, a jobb orsócsontja eltörött. Baleseti eredetű munkaképesség-csökkenése 36% lett.

A bíróság szerint a munkáltató az általa szabályszerűnek tekintett lábbeli viselését a munkavállaló számára nem biztosította. Annak ellenére, hogy többször észlelte, hogy a sérült nem a szabályszerű cipőt viselte, a munkavégzéstől nem tiltotta el.

A megítélt kártérítések:

- I nem vagyoni kártérítés a sérültnek: 1 500 000 Ft + kamat (6 évre)
- I nem vagyoni kártérítés a sérült férjének: 500 000 Ft (ugyanis a férjének sérült a teljes, ép és egészséges családban éléshez való joga)
- I gyógyszerköltség: 92 222 Ft
- I háztartási kisegítő: 680 000 Ft
- I háztartási kisegítő költsége: 10 000 Ft/hó
- I perköltség: 150 000 Ft
- I elmaradt jövedelem: 1 128 078 Ft
- I keresetvesztés: havi 26 016 Ft járadék

Forrás: Mfv.I.10.574/2008/3. szám

A takarítót az ételmezésvezető a függönyök leszedésére és ablaktisztításra utasította, de előtte a biztonságos munkavégzés feltételeit meghatározta, és azt is közölte a munka megkezdésekor, hogy használjon létrát, amely a közeli raktárhelyiségben található.

Ennek ellenére a takarító saját elhatározásából a munkafolyamat gyorsítása érdekében nem használta a létrát, hanem az ablak előtt lévő munkaasztalra állt fel, majd az asztal mellett lévő, támla nélküli székre lépett, amely felborult. A sérült a földre esett és bal térdén zúzódást szenvedett.

A bíróság megállapította, hogy a sérült korábban részt vett a takarítás biztonsági előírásaira, létra használatára vonatkozó munkavédelmi oktatáson, de a munkáltató megbízottja az utasítás kiadását követően a munka megkezdésétől a baleset bekövetkezéséig a sérült munkavégzését nem ellenőrizte, illetve nem győződött meg arról, hogy a sérült a munkavégzésre vonatkozó utasítást betartja-e.

A megítélt kártérítések:

Az ellenőrzés elmulasztása olyan kötelezettségszegés, amely megtérítési kötelezettségét megalapozza, így a 618 724 Ft orvosi ellátási költséget a munkáltató fizeti.

Forrás: MfvK.IV.10.184/2007/4. szám

Mi az Ön három legfontosabb teendője?

Ha kiderül, hogy Önnek is kell foglalkoznia a munkavédelemmel, a következő három lépéssel érdemes kezdenie:

Szerződés üzemorvossal

Ha egészségileg alkalmatlan dolgozót vesz fel, rendkívül nagy a baleset veszélye, ráadásul egyértelműen Ön, a munkáltató lesz a hibás.

Foglalkozás-egészségügyi szakorvossal (üzemorvos) szerződve, előzetes vizsgálatokkal ezek a rizikófaktorok kiszűrhetők viszonylag kis ráfordítással.

Munkáltatói felelősségbiztosítás

Baleset esetén az OEP Önnel fogja megtéríttetni az orvosi ellátás költségét, amely akár egy el-esésből származó komplikált törésnél is elérheti a több százezres, milliós tételt.

Amennyiben rendelkezik valamilyen felelősségbiztosítással, ellenőrizze, hogy „munkáltatói felelősségbiztosítás” része van-e. Ha nincs, akkor érdemes ezt a kiegészítő opciót kérni, mert a felára csak kb. 2–7 ezer Ft/fő/év, így a biztosító fizeti a balesetektől fakadó kártérítéseket és az OEP megtérítési kötelezettségeket.

Ha nincs munkáltatói felelősségbiztosítása, mindenképpen kérjen ajánlatot a biztosítási alkuszától, de a munkáltatói felelősségbiztosítást önmagában kevés helyen lehet megkötni, többnyire csak általános felelősségbiztosítással együtt, ami ugyan megdrágítja a konstrukciót, viszont egyéb kockázatok ellen is véd.

A biztosítás azért is fontos, mert egy kisvállalkozásnál a kockázatokat egy bizonyos szint alatt egyszerűen nem lehet kezelni, nincs rá sem anyagi lehetőség, figyelem sem jut rá, még a legjobb szándék mellett sem.

- Ön elolvassa egy több száz oldalas kockázatértékelést, ami még az udvaron gödörbe lépés veszélyeit is taglalja?
- Tudna és akarna fizetni egy ilyen részletességű anyagért?
- Meg tudná szüntetni az összes feltárt veszélyforrást (nem beszélve a rejtve maradókról)?
- A kollégái végig tudnának ülni figyelemmel egy többórás, mindenre kiterjedő oktatást?

Azt hiszem, nem kell tovább magyaráznom, mire való a felelősségbiztosítás. Tegye le a könyvet és kérjen ajánlatot, most! (Holnap már nem fogja megtenni, és később megbánja, higgye el!)

A munkavédelem Molotov-koktélja: az oktatás

A munkavédelmi feladatok közül vitathatatlanul az oktatás a legismertebb. Mindenki rész vett már valahol valamikor oktatáson, és a korábbi emlékek alapján sokan azt gondolják, hogy a munkavédelmi oktatás az, ahol meg kell hallgatni a jogszabályokat, és ezt illik elalvás nélkül kibírni.

Pedig egy jó munkavédelmi oktatás segítségével lehet a legolcsóbban megelőzni a baleseteket, minimális ráfordítással. Persze az utólag felszerelt védőberendezésekkel, új gépekkel biztosabban lehet csökkenteni a sérülés veszélyét, de akinek erre nincs pénze, hasonló eredményt érhet el azzal, ha a dolgozók munkavédelmi oktatás keretén belül tájékozódnak a veszélyforrásokról, így azokat nagyobb eséllyel kerülik el. A munkavédelmi oktatás olcsó és hatékony, bárki végezheti (nem kell hozzá végzettség), más, egyéb balesetvédelmi módszerek hatását fokozza.

Persze ez csak akkor igaz, ha jól csinálják, de az oktatáshoz nem kell munkavédelmi végzettség, így Ön vagy a cég megbízott munkatársa is könnyen meg tudja tanulni: mit és hogyan mondjon el úgy, hogy értelmes és meggyőző legyen a munkatársak számára.

Az oktatás legnagyobb hibája tapasztalataim szerint az, ha minden veszélyről beszélni akar az oktató. Biztosan Ön is ismeri a tízparancsolatot. Annak az ereje a rövidségében van, és így sem könnyű az összeset betartani, de a legtöbb ember még felsorolni sem tudja.

A munkavédelmi oktatást kétféle szemlélettel lehet elvégezni:

Felelősségelhárító oktatás

Ennek a célja, hogy egy későbbi ellenőrzésnél vagy balesetnél igazolni tudjuk, hogy mi aztán mindent elmondtunk, a dolgozó a hibás, hogy nem fogadta meg. Ennek is van létjogosultsága, mert az OEP korábbi hozzáállása kis túlzással az volt, hogy ha a dolgozó elesett, a munkáltató a felelős, miért nem szólt, hogy üljön le, és még egy udvaron gödörbe lépett dolgozónál is kérték az oktatási tematikát.

Ezt a fajta „oktatást” úgy hajtjuk végre, hogy összetoborozzuk az összes dolgozót, fogjuk az összes, cégnél létező munkavédelmi tudnivalót, és rájuk öntjük, és egy évre letudtuk az oktatást, úgyis elég nehéz volt összegyűjteni a csapatot. Nem kell a dolgozók tanulási képességének korlátait figyelembe venni, mert egyébként sem érdekli őket a téma, emiatt úgysem tudják elsajátítani az anyagot, de dokumentálhatjuk, hogy minden létező és elképzelt veszélyről beszéltünk.

Baleset-megelőző oktatás

Ez esetben a cél az, hogy a dolgozó tényleg elkerülje a baleseteket. Ennek két titka van: ne csupán információátadás legyen, előtte-közben érzelmi hatást kell elérni, hogy némi motivációt ébreszszünk a tudnivalók elsajátítására. Ezután a munkavédelmi tudnivalók közül csak annyit szabad átadni, amit meg is értenek, és később alkalmazni is tudnak.

De mi lesz azzal, amit kihagytunk? Azt úgysem sajátították volna el egy ültő helyükben, úgyhogy igazából semmit nem veszítettünk, és így legalább ami tényleg fontos, azt tudják. Az igazán jó megoldás az, hogy nem tesszük félre az oktatást egy évre, hanem a munkavégzés előtt-közben többször, pár percben elmondjuk az adott feladathoz tartozó gyakorlati munkavédelmi tudnivalókat. Ezt időnként rögzíteni célszerű a baleseti naplóba!

Van egy jó hírem: a munkavédelmi jogszabályokat nem kell betanulnia, mert a jogszabályismertetés amúgy is eredménytelen, viszont ha a fentiek szerint oktat, még a legszerényebb képességű dolgozó is el tudja sajátítani a legfontosabbakat. Ha csak az alábbi négy szabályt bele tudja verni a fejekbe az oktatáson, már sokat tett a biztonságért:

Négy alapszabály:

A védelmeket sose iktassátok ki!

Az egyéni védőeszközöket hordjátok!

Az általatok végzett munkafolyamatok veszélyeit ismerjétek meg és jelezzétek, ha valami probléma adódik!

Balesetet azonnal bejelenteni!

Miből oktasson?

Az oktatáshoz a szükséges gyakorlati tudnivalókat nagyon könnyen össze lehet szedni, az alábbiakra célszerű alapozni (a sorrend a hasznosságot is jelzi):

- ! Megtörtént balesetek vagy majdnem balesetek tanulságai, lehetőleg képekkel
- ! Gyakorlottabb kollégák bemutatnak néhány munkafogást
- ! Gépkönyvek munkavédelmi instrukciói
- ! Vegyi anyagok biztonsági adatlapjai
- ! Technológiai, műveleti utasítások
- ! A cég munkavédelmi dokumentációi
- ! Biztonsági szabályzatok, jogszabályok, szabványok (legvégső esetben).

Akármennyire hihetetlen első hallásra, az oktatáshoz nem kell munkavédelmi végzettség, ezért Ön is megtarthatja, ez egyrészt praktikus, másrészt költséghatékony. Ugyanakkor egy szakember vitathatatlanul hatékonyabb ezen a területen.

A munkavédelmi törvény 57. paragrafusa foglalja össze a szaktevékenységeket, és sem itt, sem máshol nem szerepel, hogy az oktatáshoz munkavédelmi végzettség kellene. Dr. Varga László, az OMMF néhai jogi főosztályvezetője a „Munkavédelmi törvény magyarázata” című könyvének 285. oldalán kifejezetten kijelenti, hogy „az oktatás elvégzése ugyan nem szaktevékenység.....”

Lehetőségek a munkavédelmi oktatásra

Megbízhat egy munka-, tűzvédelmi szakembert

Legkényelmesebb, ha egy szakember tartja meg az oktatást és szükség szerint ismétli. Lényeges, hogy jó szakembert válasszon, mert jogszabályt felolvasni Ön is tud, ráadásul az pénzbe sem kerül. Egy tapasztalt, jó előadókészségű szakember a gyakorlati példák beleszövésével el tudja érni, hogy a kollégák komolyabban vegyék ezután a biztonságukat. Ezt megfigyelve akár ezután könnyen oktathat, ha megkapja a tematikát. Oktatást természetesen mi is vállalunk, bővebben a www.munkavedelem.biz/oktatas oldalra kattintva olvashat erről.

Online (önkiszolgáló) oktatás

Legkönnyebb a helyzete, ha a munkatársai irodai munkát végeznek, főleg számítógép előtt. Ekkor a www.munkavedelmioktatas.hu oldalamon található Online munkavédelmi oktatás segítségével ők egy online tanfolyamon kioktathatják magukat, kitöltenek egy tesztet, automatikusan készül egy oktatási napló, amit Ön e-mailben megkap, csak aláírják és lefűzik.

Megtartja Ön az oktatást

Ez már igényel némi időt és elszántságot, de fő előnye, hogy Ön mindig kéznél van, bármikor tarthat oktatást. Ahol nagy a fluktuáció, gyakran van új belépő munkavállaló, érdemes erre felkészülni. Ha az oktatásnak nemcsak a kitöltött napló a célja, hanem szeretné, hogy értelme is legyen, valamennyire fel kell készülni erre.

Az oktatást munkaidőben kell megtartani, és dokumentálni kell. Ha csak szombaton tud oktatást tartani, mert a csapat fele állandóan külső helyszíneken szerel, rendeljen el akkorra túlórákat. A tűzvédelmi oktatást évente ismételni kell, célszerű akkor munkavédelmit is tartani. A dokumentálásra a mellékletben van egy minta oktatási napló, amit letölthet a www.munkavedelem.biz/mintak/oktatasinaplo.doc linkről is, de a nyomtatványboltban is vehet ilyeneket.

Jellemző oktatási hibák

A jelenléti ív mellé kihelyezett, vagy reggeli szünetben körbeadott napló: „itt írástok alá és letudva”.

A személyes oktatás kimerül az általános munka-tűzvédelmi jogszabályok, fogalmak ismeretében, irodában nem kerül szóba a képernyős munkavégzés vagy autószerelvben a „Gépjárműjavítás Biztonsági Szabályzata”. Előfordulhat, hogy havonta vagy negyedévente csekély szakmai tartalommal ismétlődik az oktatás, csak hogy legyen látszatja a tevékenységnek. Az új dolgozók előzetes oktatása csak hónapokkal a belépésük után történik meg.

A Tűzvédelmi szabályzat ismertetése kimarad.

Helyi tudnivalók ismertetése elmarad.

A www.munkavedelem.biz/enoktatok oldalon talál egy videót arról, ami alapján fel tud készülni a munkavédelmi oktatásra.

Milyen munkavédelmi feladatokat bízhat a titkárnőjére?

Vannak olyan feladatok, amiket fénymásolóval és telefonnal el lehet végezni, könnyen ki tudja őket adni egy munkatársának is, és később még nagyon hasznos segítség lehet.

Villamos biztonsági mérések begyűjtése

Ha bérli az ingatlanát, a bérbeadótól kérje el a villamos biztonsági vizsgálatok jegyzőkönyveinek másolatát. Az érintésvédelmi szabványossági felülvizsgálat jegyzőkönyve 3 évnél frissebb legyen. Ha az Önök által használt helyiségek C, D, E tűzveszélyességi osztályba tartoznak (ez szinte biztos), az erősáramú szabványossági felülvizsgálat és a villámvédelmi felülvizsgálat hat évnél legyen fiatalabb. (Az erősáramú szabványossági felülvizsgálathoz 2013. május 1-jétől kötelező a tűzvédelmi szakvizsga. Ellenőrizze, hogy a felülvizsgálónak van-e!)

Munkáltatóként úgyis Öntől kéri számon a dolgozói biztonságát, ha fel tudja mutatni a jegyzőkönyv másolatát, nem érdekes, ki rendelte meg, ha pedig nincs mérés, a hatósági eljárásban nem számít, a szerződés szerint kinek a feladata lett volna.

A kézben tartott elektromos kéziszerszámokat (pl. fűrógép) évente szerelői ellenőrzésnek kell alávetni, ezt viszont minden erősáramú végzettségű villanyszerelő megteheti. Ez nem bonyolult és nem is drága vizsgálat, ezt mindenképpen oldja meg, mert ezek a gépek néha leesnek, beütődnek stb. és a szigetelés láthatatlan megrepedése is könnyen okozhat áramütést.

Biztonsági adatlapok

Szerezze be az összes Ön által használt biztonsági adatlap egy példányát (a takarítószerüket is), a forgalmazó köteles magyar nyelvűt adni. Ha a kedvenc faluvégi szatócsboltjában nem értik, miről van szó, vegyen egy garnitúrát komolyabb helyen (pl. vegyiáru-üzlet), ott biztos tudnak róla. Utána már ott veszi, ahol akarja, biztonsági adatlap csak egyszer kell (persze van, hogy változik).

Ezeket a munkavégzés helyén kell tartani, de ott könnyen elvesznek, ezért egy garnitúrát másoljon le, és az irodában zárja el biztos helyre (számítógépen is elég, lényeg, hogy pótolni tudja az elveszetteket.)

16 Gépkönyvek

A gépei gépkönyveit, használati útmutatóját szkennelje be vagy másolja le, és helyezze biztonságba. Ez most bagatell dolognak tűnik, de 15 év múlva lehet, hogy a gép még üzemel, csak a papírjai elvesztek költözésnél/festésnél, és nem tudja majd újra beszerezni ezeket.

A gépkezelési jogosultságokat ellenőrizze le, nehogy valaki pl. vezetői engedély nélkül – vagy más típusra szóló engedéllyel – targoncázzon. Másolja le ezt is, mert ha a dolgozó elveszti, nehezen bizonyítja, hogy valamikor volt. Ha hiányzik egy gépkönyve, lehet, hogy én is tudok segíteni a beszerzésében.

Elsősegélynyújtás

Az autóban levő elsősegélydoboz nem felel meg, de szinte bármelyik munkavédelmi boltban vásárolhat megfelelőt. Ha a doboz még megvan, nézze meg a benne levő kötszerek felhasználhatósági idejét, és ha lejárt, a dobozban levő lista alapján pótolja a hiányzó/lejárt kötszereket, vagy vigye be

az egészet a kedvenc patikájába és töltesse fel. Érdemes olyan kötszereket venni, amelyek szavatossága minél később jár le, addig sem kell foglalkozni velük. (Létezik 20 éves szavatossági idejű is, például itt: http://aruhaz.munkavedelem.bz/termek/faipar_1-10_foig_elsosegely_doboz_.html)

A doboz tartalma szabványos, ezt egészítse ki a tevékenység speciális veszélyeinek megfelelő szerekkel, pl. égésre való spray-vel, ha munkatársai olyan helyen vagy munkakörben dolgoznak, ahol megégethetik magukat, vagy szemöblítővel, ha szembe fröccsenhet vegyi anyag, esetleg szabadtéri munkánál kullancscsipesszel, vagy faiparban célszerű, ha van olyan nyomásra aktíválódó hűtőtasak benne, amibe bele lehet tenni a levágott ujjat, és hidegen tartja a visszavarrásig.

Legalább műszakonként egy főt küldjön el munkahelyi elsősegélynyújtó tanfolyamra (pl. ide: <http://www.nefeled.info/elsosegely.php>). Igazából kettőt kéne a szabadság és egyéb távollétek miatt, de az előírás műszakonként min. 1 fő.

Nyilván akinek egészségügyi képzettsége is van, az már eléggé képzett elsősegélynyújtó (pl. egy volt ápolónő vagy OKJ-s felnőttápoló stb.), másolják le a végzettségét igazoló dokumentumot és legyen lefűzve az irodában. (A jogosítványhoz szerzett elsősegélynyújtó tanfolyam nem jó!)

Készüljön fel a rettegett szondáztatásra

Vegyen egy garnitúra alkoholszondát (munkavédelmi boltban lehet kapni), valamint egy ittasságvizsgálati naplót, hacsak teljesen ki nem zárható az ittas munkavégzés veszélye. (És hol zárható ki teljesen?) Ha valakin észreveszi az alkohol jeleit, jobb, ha kéznél van minden, nem akkor kapkod megoldás után (pár száz forintos tétel ez is).

Tűzoltó készülékek

Szerezzen be (minden telephelyre) szintenként legalább 1 db tűzoltó készüléket és szerelje fel a falra. (Legfeljebb 1,35 m talpmagasságig, ez az előírás, különben nehéz lesz levenni.)

Tűzoltó készülékek száma

- I az „A” és „B” (tűz- és robbanásveszélyes) tűzveszélyességi osztályba tartozó helyiségekben minden megkezdett 50 m² alapterület után;
- I „C” (tűzveszélyes, ide tartoznak pl. az éghető anyagok raktárai, irattár) tűzveszélyességi osztályba tartozó építményekben az alapterület minden megkezdett 200 m²-e után
- I „D” (mérsékelt tűzveszélyes, ide tartozik pl. az iroda) tűzveszélyességi osztályba tartozó építményekben az alapterület minden megkezdett 600 m²-e után,
- I az „E” tűzveszélyességi osztályba tartozó építményekben szükség szerint.

Ha nők, fiatalok, idősek, mozgásukban korlátozottak is gyakran megfordulnak Önnél, inkább 6 kg-os készülékeket vegyen, mert azt jobban elbírák. Az oltóanyagot a tárolt anyagok függvényében kell kiválasztani, a porral oltó többnyire megfelelő, de a tűzvédelmi szakembere ebben fog segíteni. (A szerverszoba oltásához inkább szén-dioxiddal oltót vegyen!)

Ezután ne feledje évente ellenőriztetni a készüléket a jogosult céggel. Negyedévente Ön is ellenőrizze, hogy a készülékek a helyükön vannak-e, nem sérültek-e, a nyomásmérő a zöld

tartományban van-e, és ezt dokumentálja (a mellékletben talál rá mintát, amit letölthet www.munkavedelem.biz/mintak/tuokesz.xls). Ha el kell szállítani a készüléket javításra, újratöltésre, addig is gondoskodni kell pótlásról, kérje meg a javítót, hogy gondoskodjon róla.

A tűzoltó készüléket hozzáférhető helyen kell tartani, elbarikádozni tilos! Ha a szekrénybe teszik, a szekrényre figyelmeztető jelzést kell ragasztani! Egyébként ha a falra szerelik, akkor is kell fölé egy messzebből is látható, utánvilágító tábla (hogy a sötétben is megtalálják).

A készülék fölé szerelhető világító tábla

Tűzvédelmi szakvizsga

Küldje el az alábbi, tűzveszélyes tevékenységeket végző kollégáit és a közvetlen vezetőjüket tűzvédelmi szakvizsgára. Önnél valószínűleg az alábbi munkakörökben fordul elő ilyen:

- I Hegesztők és az építőipari tevékenység során nyílt lánggal járó munkát végzők.
- I Az „A” és „B” tűzveszélyességi osztályba sorolt anyagoknak bármely időpontban 300 kg tömegmennyiséget meghaladó mennyiségű tárolását vagy 100 kg tömegmennyiséget meghaladó mennyiségű ipari és szolgáltatás körébe tartozó feldolgozását, technológiai felhasználását végzők.
- I Éghető gáz lefejtését, töltését, kiszolgálását, továbbá autógáz kiszolgálását végzők.
- I Tűzgátló, füstgátló nyílászáró-szerkezetek, tűzgátló tömítések beépítését, felülvizsgálatát, karbantartását, javítását végzők.
- I Tűzállóságot növelő bevonati rendszerek alkalmazását, karbantartását végzők (tűzgátló festék, tűzálló gipszkarton ide tartozik!)

Szakvizsgával kell rendelkeznie annak a vezetőnek (munkáltatónak) is, aki a fenti tevékenységet végzők munkáját közvetlenül irányítja.

Ha a tűzvédelmi szakvizsgához kötött tevékenységet szakvizsga nélkül végzik, a tűzvédelmi bírság összege dolgozónként 100 000 Ft! A szakvizsga 5 évig érvényes. A tűzvédelmi szakvizsgát 8 nappal előre be kell jelenteni, ezért ne tervezzen azzal, hogy ha kell, majd másnap elküldenek valakit.

Tűzvédelmi szakvizsgát rendszeresen, minden hónap első és harmadik keddjén tartunk, bővebben itt olvashat erről: www.tuzvedelmiszakvizsga.hu

Nyomtatványok, védőeszközök beszerzése

A nyomtatványboltban vegyen egy munkabaleseti nyilvántartást, mert enélkül biztos nem fogják tudni a munkanap kieséssel nem járó baleseteket nyilvántartani, és ezzel a ravaszabb dolgozók visszaélhetnek (pl. otthoni balesetet munkahelyinek tüntetnek fel). Ezt vezessék, a kisebb baleseteket is írják be!

Vegye meg azokat a védőeszközöket, amik teljesen egyértelműek, pl. építési területen sisak, zajos munkahelyen fültek vagy fül dugó, vegyi anyaggal végzett munka esetén a biztonsági adatlap által előírt eszköz.

Az egyéni védőeszközök juttatási rendjének elkészítése munkavédelmi szakembert igényel (szaktevékenység), ezért ami nem teljesen nyilvánvaló, azzal várjon, inkább kérje ki munkavédelmi szakember véleményét.

Huzamosan viselt védőeszközből (pl. cipő) ne vegyen meg elsőre 10–20 darabot, még akkor sem, ha úgy olcsóbb! Ha kényelmetlen, sosem fogják hordani a dolgozók, akkor sem, ha rojtosra beszéli a száját. Először a cég „borsószem-királykisasszonyának” vegyen egyet, ha neki kényelmes, várhatóan a többieknek is megfelel az a típus. Bármilyen védőeszközt vásárol, fűzze le a tájékoztatójának egy példányát biztos helyre.

Mit tegyen, ha nagy a fluktuáció? Több helyen probléma, hogy a dolgozó pár nap után már le is lép, mielőtt még a bakancs árát is kitermelte volna, vagy eleve csak alkalmi munkáról volt szó. Védőeszközt arányosan megtéríttetni nem lehet, a más által hordott cipőt nem veszik fel szívesen. Fertőtlenítsen a cipőt szakcéggel (pl. www.arzenkft.hu), így a higiéniai probléma megszűnik.

Kell-e Önnek munkavédelmi szabályzat?

Vagy akár a meglevőt is kidobhatja?!

A közhiedelemmel ellentétben a munkavédelmi szabályzat nem kötelező. Munkavédelmi szabályzat készítésének kötelezettsége külön rendelet alapján csak a fegyveres erőkre, rendvédelmi szervekre, polgári nemzetbiztonsági szolgálatokra, büntetés-végrehajtási szervezetekre vonatkozik. A tűzvédelmi szabályzat viszont minden 5 fő feletti cégnél kötelező, ezt a két szabályzatot sokan összekeverik.

A vállalkozásoknak a Munkavédelmi törvény 1994. január 1-jei hatályba lépése óta nem kötelező a munkavédelmi szabályzat készítése, az csak egy lehetséges formája a munkavédelem cégen belüli szabályozásának. Ezt másként is megteheti, pl. külön szabályzatokban, munkautasításokban, esetleg ügyvezetői utasításban.

A munkavédelmi szabályzatnak van egy viszonylag bevált formája, ami a vezetők felelősségétől kezdve sok mindent szabályoz. A klasszikus mikrovállalkozásoknál, ahol csak egy vezető van, minden az ő felelőssége és semmit nem oszt meg ebből, valószínűleg túlzás egy ilyen, mindenre kiterjedő munkavédelmi szabályzat. Ráadásul amit ebben előírnak, azt be is kell tartani, úgyhogy a valóságtól elrugaszkodott remekművek bajt is hozhatnak.

Mikor célszerű a munkavédelmi szabályzat?

Nagyobb létszámnál, ahol már több vezető is van és egyértelműen szabályozni kell a munkavédelemmel kapcsolatos feladatokat, felelősségeket, egyszerűbb és hatékonyabb ezt egy munkavédelmi szabályzatban megtenni, mint több kisebb, különálló szabályozásban.

Bármilyen szabályzatban, utasításban is szabályozza Ön ezeket, azok ugyanúgy munkavédelemre vonatkozó szabálynak minősülnek, mint a jogszabályok, és be is kell tartani a rendelkezéseiket, tehát érdemes olyan szabályzatokat alkotni, amik betarthatóak.

Az egyetlen törvényi különbség a munkavédelmi szabályzat és az egyéb szabályozás között, hogy a munkavédelmi szabályzat kiadásához a munkavédelmi képviselő egyetértése is szükséges (ha van ilyen a cégnél).

Tehát, ahol van munkavédelmi képviselő (jellemzően 50 fő feletti cégeknél), ott a munkavédelmi szabályzat kiadásánál szükséges az egyetértése, míg ha más formában szabályozzák, akkor csak véleményt nyilváníthat ezekről, illetve részt vehet a döntések előkészítésében.

Akkor tényleg ki lehet dobni?

Ha Önnek nem kötelező a munkavédelmi szabályzat, csak megszokásból maradt meg és csak általánosságokat tartalmaz, akkor megszabadulhat tőle, de ekkor is a szükséges munkavédelmi teendőket, felelősségeket szabályozni kell valamilyen formában.

A jól elkészített munkavédelmi dokumentációk együtt alkotnak egy egységes egészet, abból laikusként ezt-azt kidobálni veszélyes, mert a fürdővízzel a gyereket is kiöntheti!

Még ha a munkavédelmi szabályzat így nem is kötelező, lehetnek (és többnyire vannak is) olyan részei, amik viszont szükségesek és a munkavédelmi szabályzat kidobásával ezek hiányozni fognak, mint például az:

- I egyéni védőeszközök juttatási rendje,
- I orvosi vizsgálatok rendje,
- I terhes nők és fiatalok számára tiltott munkakörök stb.

A kockázatértékelés következő alkalmával a munkavédelmi szakember amúgy is átnézi a munkavédelmi dokumentációkat, és ha Ön úgy dönt, hogy munkavédelmi szabályzatra nincs szüksége, segít abban, hogy a szabályzat mely részeit kell megtartania.

Jellemző munkavédelmi szabályzat hibák

- I bőségesen tartalmaz jogszabály-idézeteket a terjedelem növelésére;
- I sablonból készült, amely olyan tevékenységeket is szabályoz, melyek egyáltalán nincsenek is. Rosszabb esetben egy ezerszer fénymásolt mintába kézzel van beírva az Ön cégének neve;
- I főleg általánosságokból áll, és pontatlanságokat tartalmaz (pl. egyéni vállalkozónál is ügyvezetőről beszél).

Tűzvédelmi szabályzat

A tűzvédelmi szabályzat kötelező a tűzvédelmi törvény (1996. évi XXXI. törvény) szerint (ld. 30/1996. (XII. 6.) BM rendelet a tűzvédelmi szabályzat készítéséről), és a hiánya esetén a tűzvédelmi bírság 60 000–250 000 forint:

- I ha ötnél több alkalmazottat foglalkoztatnak,
- I ha ötvennél több személy befogadására alkalmas létesítményt működtetnek,
- I kereskedelmi szálláshelyeken,
- I „A” tűzveszélyességi osztályban.

A tűzvédelmi szabályzatot a tűzvédelmi oktatáson ismertetni kell! A tűzriadótervet évente gyakoroltatni kell és ezt dokumentálni is kötelező!

Az 50 főnél nagyobb befogadóképességű helyiség esetében a megengedett maximális befogadóképességet igazolni kell (pl. kiürítési számítással). A kiürítés-számítást a tűzvédelmi szabályzatnak tartalmaznia kell. A maximális befogadóképességet a legkedvezőtlenebb állapotra kell megállapítani (pl.: tanévnyitó, évváró, ballagás, rendezvény stb.).

Szintén a tűzvédelmi szabályzatban kell rögzíteni a megengedett maximális befogadóképességnek megfelelő helyiséghasználat módját és betartásáért felelős személyt.

A tűzvédelmi szabályzat mellékleteként el kell készíteni a tűzveszélyességi osztályba sorolást is, valamint tűzriadótervet kell készíteni.

Amikor a tűzriadóterv kötelező

- I az „A”–„C” tűzveszélyességi osztályba tartozó létesítményekre;
- I a művelődési, oktatási, egészségügyi, szociális, kulturális, sportlétesítményekre;
- I azokra a létesítményekre, amelyekben egy tűzszakaszon belül több mint 300 fő tartózkodhat;
- I kereskedelmi szálláshelyre;
- I az olyan időszakos vagy állandó jelleggel üzemelő zenés szórakozóhelyekre, ahol egyidőben 50 főnél több személy tartózkodhat.

A menekülési útvonalat tartalmazó alaprajzot és annak szöveges leírását vagy olyan kivonatát, amely az adott helyiség, épület biztonságos elhagyásának irányáról, módjáról tájékoztatást ad, ki kell függeszteni. Ennek tartalmaznia kell a helyiségek maximális befogadóképességét.

Munkavédelmi szaktevékenységek

Kockázatértékelés

A munkavédelmi feladatokat a kockázatértékelés foglalja keretbe. A szó elsőre egy kicsit misztikusan hangzik, ezért először meg kell világítanunk, miről is szól.

A kockázatértékelés az eddig is meglevő munkavédelmi követelmények szisztematikus ellenőrzését, a hiányosságok megszüntetési lehetőségeinek felmérését jelenti. A kockázatértékelés nem más, mint gondos áttekintése annak, hogy az adott munkahelyen mi károsíthatja, veszélyeztetheti a munkavállalókat és milyen óvintézkedések szükségesek az egészségkárosodás megelőzésére.

A kockázatértékelés elsősorban rendszerbe, egységes keretbe foglalja a munkáltató munkavédelmi tevékenységét.

A kémiai biztonság területén bevezetett kockázatbecslés (2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról) fogalma a kockázatértékeléssel nagy részben átfedésben van. Célszerű a kockázatértékelést és a kémiai kockázatbecslést egységben végezni azokon a területeken, amelyekre mindkét követelményrendszer vonatkozik.

MIKOR kell elkészíteni?

A kockázatértékelést a munkáltató – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – a tevékenység megkezdése előtt, azt követően indokolt esetben, de legalább 3 évente köteles elvégezni.

Indokolt esetnek kell tekinteni különösen az alkalmazott tevékenység, technológia, munkaeszköz, munkavégzés módjának megváltozását, illetve minden olyan, az eredeti tevékenységgel összefüggő változtatást, amelynek eredményeképpen a munkavállalók egészségét, biztonságát meghatározó munkakörülményi tényezők megváltozhattak – ideértve a munkaklíma-, zaj-, rezgésterhelést, légállapotokat (gázállapotú, por, rost légszennyezők minőségi, illetve mennyiségi változását). A kockázatértékelés munkavédelmi szaktevékenység, amit csak munkavédelmi szakember végezhet.

Soron kívül felül kell vizsgálni a kockázatértékelést, ha a kockázatok lényeges megváltozása miatt munkabaleset, fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés történt.

Ha különösebb változás nem történt, a soron következő kockázatértékelés elvégzése többnyire jóval egyszerűbb, mint az előzőri elkészítése.

A fentiekből fontos kiemelni, hogy a cégeknek a tevékenység megkezdését megelőzően már rendelkeznie kell kockázatértékeléssel. Nagy könnyebbség viszont, hogy a kockázatértékelést a korábbi szabályoktól eltérően csak háromévente (illetve ezen belül indokolt esetben) kell elkészíteni, és felülvizsgálatról már nincs szó.

A kockázatértékelés elmulasztása esetén a felügyelet munkavédelmi bírságot (50 000–10 000 000 Ft) róhat ki (legnagyobbat az I. veszélyességi osztályba tartozó munkáltatónál).

A kockázatértékelés dokumentumát legalább 5 évig meg kell őrizni (papíron is, nem elég fájlként).

Ki végezheti?

A kockázatértékelés elvégzése a cég létszámától függetlenül munkabiztonsági és munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül, ez azt jelenti, hogy a munkavédelmi szakembernek és a foglalkozás-egészségügyi orvosnak közre kell működnie az elkészítésében. A valóságban a munkavédelmis csinálja, a foglalkozás-egészségügyi orvos pedig ellenőrzi és aláírja.

Jellemző kockázatértékelési hibák

- I túl rövid (1–2 oldal) vagy túl hosszú (200–300 oldal). Nagyvállalatnál indokolt lehet ilyen terjedelem, de kisvállalkozásnál ritkán.
- I bőségesen tartalmaz hosszú jogszabályidézeteket a terjedelem növelésére, de az anyag nagy része általánosság.
- I nem szerepel az összes kockázati tényező (tevékenység, gép, munkakör, létesítmény, veszélyes anyag stb.), amelyek a cégnél jellemzően előfordulnak.
- I olyan kockázati tényezők is értékelve vannak, amik az adott munkáltatónál nincsenek is (pl. takarítás, mikor azt külső vállalkozó végzi, vagy egy iskolában az építési kivitelezés).
- I a kockázatértékelés nem tartalmazza az időközben fellépő új veszélyforrásokat (pl. új gépek stb.).

A kockázatértékelés fontos része a munkavédelmi dokumentumoknak, de önmagában nem elegendő.

Egyéni védőeszköz juttatás

Ha egyéni védőeszközöket használnak – vagy kellene használniuk –, Önnek ezek juttatási rendjéről szabályzatot kell készíttetni. Ez szintén munkabiztonsági és munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.

Figyelem! A munkaruha és védőeszköz fogalmát sokszor keverik, a legfontosabb különbségeket az Egyéni védőeszköz című fejezetben mutatom be.

Megelőzési stratégia

Önnek ki kell alakítania egy megelőzési stratégiát, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására. Ennek nem sok értelme van kisvállalkozások esetén, de akkor is meg kell csinálni. Ezt bízza rá a munkavédelmi szakemberre.

Munkavédelmi szabályzat

Ez csak a közhiedelem szerint munkavédelmi szaktevékenység, lásd az előző fejezetben.

Súlyos munkabaleset kivizsgálása

A törvény csak a súlyos vagy 2 főnél több személyt érintő munkabaleset kivizsgálását minősíti munkavédelmi szaktevékenységnek, de mivel az OEP-nek be kell jelenteni az egy nap munkaidő-kieséssel járó baleseteket is – és ilyenkor előszeretettel megpróbálnak minden költséget behajtani a munkáltatón –, jobb, ha ezek kivizsgálását is gyakorlott szakemberre bízza.

A veszélyes munkaeszközök üzembe helyezése

A veszélyes gépeket üzembe kell helyezni, ehhez szükség lesz munkavédelmi szakember segítségére. Erről bővebben „A veszélyes munkaeszközök üzembe helyezése” című fejezetben olvashat. A veszélyes gépek időszakos biztonsági felülvizsgálata szintén munkavédelmi szaktevékenység.

Biztonsági és egészségvédelmi koordináció

Be kell jelenteni a területileg illetékes munkavédelmi hatóságnak, ha az építőipari kivitelezési tevékenység időtartama előreláthatóan meghaladja a 30 munkanapot és egyidejűleg ott több mint 20 fő munkavállaló végez munkát, illetve ha a tervezett munka mennyisége meghaladja az 500 embernapot. Ebben az esetben nagyon valószínű az ellenőrzés, de kisebb munkáknál sem zárható ki. Építési munkák alatt a kivitelező köteles biztonsági és egészségvédelmi koordinátort megbízni. A koordinátornak munkavédelmi szakképesítéssel kell rendelkeznie.

Feladatok a kiviteli terv készítésével kapcsolatban:

- I szakmailag ellenőrzi a biztonsági és egészségvédelmi tervet;
- I összeállítja azt a dokumentációt, amelyben az építmény és az építési technológia jellemzői alapján az egészség és biztonság célszerű követelményeit rögzítik az esetleges későbbi munkák biztonsága érdekében;
- I a kivitelezési tervek elkészítése során az egyszerre vagy a csak egymás után végezhető munkafázisok, illetve munkaszakaszok meghatározása;
- I a különböző munkafázisok, illetve munkaszakaszok előrelátható kivitelezési időtartamának meghatározása.

Feladatok a kivitelezéssel kapcsolatban:

- I a biztonsági és egészségvédelmi terv kiegészítése, ha szükséges;
- I az építési munkahelyen egyidejűleg tevékenykedő, illetve egymást követően felvonuló vállalkozók tevékenységének összehangolása a munkafolyamatok ellenőrzésének összehangolása;
- I a szükséges intézkedések megtétele annak érdekében, hogy az építési munkahelyre kizárólag csak az arra jogosultak léphessenek be;
- I különböző munkavédelmi követelmények megvalósulásának kontrollálása.

Létszámtól és veszélyességi osztálytól függően folyamatosan foglalkozni kell a munkavédelemmel minden munkáltatónak. Van ahol csak részben kell ehhez munkavédelmi szakember, máshol heti vagy napi rendszerességgel meg kell(ene) bízni ezzel valakit. Térjünk is rá erre...

Munkavédelmi szakember foglalkoztatásának kötelezettsége

A Munkavédelmi törvény minden munkáltató részére előírja munkavédelmi szakember foglalkoztatását. Szerencsére, amint az az alábbi részletezésből kiderül, ez alól a legkisebb vállalkozások jelentős könnyítést kaptak. Ön legalább az alábbi időtartamokban köteles munkavédelmi tevékenységre foglalkoztatni valakit. Az időtartamok első olvasatra elég rémisztőnek tűnnek, de ezektől ne ijedjen meg. A kivételnél bemutatott könnyítés kihúzza ezek „méregfogát”.

Veszélyességi osztályok

I. veszélyességi osztály

Középfokú munkavédelmi végzettségű szakembert kell megbízni:

- I 1–9 fő létszámnál heti két órában
- I 10–49 fő létszámnál napi két órában
- I 50–500 fő létszámnál napi négy órában

Efelett már napi 8 órában felsőfokú munkavédelmi szakemberre van szükség. 1000 fő felett pedig további 600 főnként középfokú végzettségűekre.

II. veszélyességi osztály

Középfokú munkavédelmi végzettségű szakembert kell megbízni:

- I 1–9 fő létszámnál heti két órában
- I 10–49 fő létszámnál napi két órában
- I 50–500 fő létszámnál napi négy órában
- I 501–1000 fő létszámnál napi nyolc órában

Efelett már napi 8 órában felsőfokú munkavédelmi szakemberre van szükség és további 800 főnként középfokú végzettségűekre.

III. veszélyességi osztály

Középfokú munkavédelmi végzettségű szakembert kell megbízni

- I 1–9 fő létszámnál heti egy órában
- I 10–500 fő létszámnál napi egy órában
- I 501–1000 fő létszámnál napi négy órában

Efelett már napi 8 órában felsőfokú munkavédelmi szakemberre van szükség.

Fontos kivétel kisvállalkozásoknál

Az 1–49 fős cégeknél munkavédelmi szakember foglalkoztatása helyett Ön vagy egy kollégája is elláthatja a munkavédelem munkáltatói feladatait, ha rendelkezik a szakmai tevékenységre vonatkozó ismeretekkel, készséggel és jártassággal (kivéve I. veszélyességi osztályban, ott csak 9 főig). Ha Ön a vállalkozás vezetője, akkor nyilván rendelkezik ezekkel az ismeretekkel.

A munkabiztonsági szaktevékenységeket (pl. kockázatértékelés) ekkor sem végezheti el, azokhoz mindenképpen munkavédelmi szakember kell. A munkavédelmi hatósági ellenőrzés során Önnek kell bizonyítani a besorolás helyességét.

Mi van, ha többféle tevékenységgel is foglalkoznak?

Amennyiben többféle veszélyességi osztályba sorolt tevékenységet is folytatnak, akkor ha a magasabb veszélyességi osztályba tartozó tevékenységgel foglalkozók száma az összlétszám 40%-át eléri, a magasabb; ha az alacsonyabb veszélyességi osztályba tartozó tevékenységgel foglalkozók száma az összlétszám 60%-át eléri, az alacsonyabb veszélyességi osztályba kell besorolni az adott vállalkozást.

Hogy szerződjön a munkavédelemre?

Az előző fejezetekben bemutatott munkavédelmi feladatok nagy része munkavédelmi szaktevékenységnek minősül, csak munkavédelmi végzettséggel láthatók el. Nézzük, hogy érdemes ezekre szerződni!

„A la carte” munkavédelem

Legegyszerűbb, ám legrosszabb megoldás, amikor a vállalkozó megtudja, hogy pl. kockázatértékelést kell készíttetnie, erre gyorsan megrendeli. Ekkor ez éppen rendben lesz, csak az a baj, hogy ezen kívül lesznek még más hiányosságok is, és Önt nem vigasztalja, hogy amit megrendelt, azért pont nem bírágolják meg, csak másért.

Ha Ön elmegy orvoshoz, nagyon furán érezné magát, ha vizsgálat nélkül írna fel gyógyszert. Egy lelkiismeretes orvos először megvizsgálja és az összes bajára javasol gyógymódot, mert nem egy betegséget akar meggyógyítani, hanem az egészségét akarja megőrizni.

A legtöbb vállalkozónak úgysem az a szíve vágya, hogy különböző szabályzatokat birtokolhasson, hanem hogy legyen minden rendben a cégénél.

A munkavédelmi feladatok egyszeri rendbetétele

Az előzőek miatt az a minimum, amit jó szívvel javasolni tudok, hogy egy alapos átvizsgálás után egyszer tettesse rendbe az összes munkavédelmi feladatát. A munkavédelmi szakembertől ne egyes részfeladatok megoldását várja, hanem azt kérje, készítsen el mindent, amit szükségesnek lát, és ezért vállalja is a felelősséget.

Én ezt is csak a legkisebb, pár fős vállalkozásoknak javaslom, mert a rendbetétel után pár éven belül szépen leépül majd minden, ott lesz, ahol most volt. Még ha a munkavédelmi szakember háromévente jelentkezik is az új kockázatértékelés miatt, akkor is egy költözés vagy pillanatnyi anyagi nehézségek miatt könnyen megszakad a kapcsolat.

Egy munkavédelmi szakember rendszeres látogatása

Kis- és közepes vállalkozásoknál ez a legjobb megoldás. A rendszeresség a létszámtól és veszélyességi osztálytól függően állítható be, szerintem max. 20–30 fős létszámig elég a negyedéves gyakoriság (kivéve az I. veszélyességi osztályú cégeket), bár ilyenkor a napi feladatok elvégzésére kell egy belső ember.

Lehet, hogy túlzásnak tűnik egy megállapodott tevékenységű, pár fős cég vezetőjének, hogy minek kell negyedévente odajárni, de higgye el, nem haszontalan. Egyrészt időnként aktualizálni kell a dokumentációkat, 3 évente vagy soron kívül el kell készíteni a kockázatértékelést, ismételni az oktatásokat, oktatni az új dolgozókat, rendszeresen körülnézni, minden rendben van-e, valamint negyedévente el kell végezni a tűzoltó készülékek üzbentartói ellenőrzését stb. Igazából nem ezek a legfontosabb érvek.

Az én tapasztalataim alapján a sikeres vállalkozók nem azokból lesznek, akik az energiájukat arra fecsérlik, hogy melyik ellenőrnek mit kell hazudni. Azok a vállalkozások tudnak fejlődni, ahol a vezető szereti, ha rendben mennek a dolgai, ezért igyekszik rendben tudni az összes rá vonatkozó előírást, akár munkavédelmi, akár más jellegű, mert a biztos háttér teszi lehetővé, hogy nyugodtan haladhassanak a céljuk felé.

Nem utolsó szempont, hogy egy ilyen folyamatos kapcsolat esetén a munkavédelmi szakember tud felelősséget vállalni azért, hogy Önénél mindig rendben legyen a munkavédelem.

Egyébként „C” tűzveszélyességi osztályba tartozó létesítményekben amúgy is kell tűzvédelmi szakemberrel rendelkezni, ezt egy ilyen folyamatos szolgáltatással biztosítani lehet (természetesen A és B osztályban is kell, de az ritkább). Ennek hiánya esetén a tűzvédelmi bírság 100 000–500 000 Ft.

Ötven fő létszám felett mindenképpen kötelező munkavédelmi szakembert foglalkoztatni bizonyos óraszámban. Az 1–49 fős cégeknél ehelyett Ön vagy egy kollégája is elláthatja a munkavédelem munkáltatói feladatait, ha rendelkezik a szakmai tevékenységre vonatkozó ismeretekkel, készséggel és jártassággal (kivéve I. veszélyességi osztályban, ott csak 9 főig).

Kapcsolt munkakör

Középvállalkozásnál, ahol ténylegesen legalább napi 2-3 órát kell munkavédelemmel és/vagy tűzvédelemmel foglalkozni, talán érdemes egy kollégáját kiképeztetni, aki egyéb feladatai mellett ezt is ellátja. Ezt én nem ajánlom, mert gyakran mostohagyerek marad a munkavédelem az illető többi feladata mellett, főleg ha még nyűgnek is érzi. Egy jól kiválasztott külső szolgáltató sokkal felkészültebb lehet és a saját kolléga is a profittermelő feladatára koncentrálhat.

Saját, főállású munkavédelmis

Ha a foglalkoztatotti létszám és a tevékenység indokolja, fel kell venni főállásba egy végzett, gyakorlott munkavédelmi szakembert (ez 500 vagy 1000 fő felett kötelező, ezért ezt nem részletezem).

Szempontok a szakember kiválasztásához

A konstrukciók részletezésénél abban segítettem, hogy el tudja dönteni, kell-e Önnek munkavédelmi szakembert alkalmaznia vagy sem.

Most nézzük meg, hogyan válasszon munkavédelmi szakembert. A legtöbb céghez hasonlóan remélhetőleg Ön is kapcsolatban áll már munkavédelmi vállalkozóval, vagy legalábbis fontolgatja, hogy esetenként megbízzon valakit. Mivel hosszú távon sok pénz és idő múlik azon, hogy jól válasszon, ehhez szeretnék néhány támpontot adni.

Mielőtt végignézzük a szempontokat, egy általánosan elterjedt félreértést tisztáznom kell. Ugyan a munkavédelmet és a munkaügyet is az NMH Munkaügyi és Munkavédelmi Igazgatósága, illetve a kormányhivatalok munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szervének munkavédelmi, illetve munkaügyi felügyelőségei ellenőrzik, de attól ez még két teljesen különböző terület.

Leegyszerűsítve: a munkaügyi szakemberek inkább jogászok, a munkavédelmisek pedig inkább mérnökök, ezért a munkaügyi szakemberek nem értenek a munkavédelemhez, és fordítva. Nagyon kevés olyan cég van, amely mindkét területtel foglalkozik, de azoknál is különböző szakemberek vannak erre, nem ugyanaz a személy látja el mindkét területet, ezért ne várjon munkaügyi tanácsokat munkavédelmistől.

Egyet fizet, kettőt kap! (+tűzvédelmi végzettség)

A munkavédelmi blogon végzett felmérés szerint a munkavédelmi szakemberek 82%-a tűzvédelemmel is foglalkozik. Tehát az egyik legnyilvánvalóbb szempont, hogy az illetőnek a munkavédelmi mellett legyen legalább középfokú tűzvédelmi végzettsége, ugyanis a legtöbb cégnél (A, B és C tűzveszélyességi osztályban kötelezően) tűzvédelmi megbízottra is szükség van.

Természetesen nem szükségszerű, hogy ugyanaz a személy lássa el a munka- és tűzvédelmi feladatokat, de ha két ember jár oda, a vállalási árukban kétszer jelenik meg az útiköltség, és a megbízó kétszer annyi idejét veszik igénybe.

Ismeri a technológiát?

Nem annyira nyilvánvaló szempont, de mégis fontos, hogy milyen szakmai alapképzettsége vagy tapasztalata van az illetőnek. Megbocsáthatatlan, ha a munkavédelmi szakembernek fogalma sincs a cégnél jellemző technológiák veszélyeiről (beleértve az olyan kiegészítő tevékenységeket is, mint a karbantartás). A munkavédelmi technikus képzés jelentkezési feltétele korábban valamilyen műszaki végzettség volt, de ennek megfelelt pl. egy targoncavezető vizsgát letett óvónő is (ma már ez sem kell, elég az érettségi). Ha az Ön cége bonyolultabb ipari tevékenységet végez, egy mérnöki vagy technikus alapképzettséget követeljen meg, ez legalább valószínűsít némi műszaki érzéket. Ugyanígy egy kórházban egészségügyi szakismeret vagy tapasztalat nélkül nem sok babér terem a munkavédelmisnek.

Olyan szakember, aki egyformán magas szinten ismeri a mezőgazdaságra, építőiparra, faiparra, élelmiszeriparra, nyomástartó edényekre stb. vonatkozó munkavédelmi és tűzvédelmi előírásokat, és ezt kiválóan alkalmazza is, nem létezik, vagy nem tudja megfizetni. Több száz munkavédelmi jogszabály és szabvány van, amelyek folyamatosan változnak, ezért véleményem szerint csak két-három veszélyes iparágban lehet igazán naprakész az ember.

A munkavédelmi felügyelővel való állítólagos „jó kapcsolat”

Lehet, hogy ez valamikor hasznos volt, de mára jelentősen megváltoztak a viszonyok. Az utóbbi idők büntetőügyeinek köszönhetően a részrehajlás, korrupció jelentősen visszaszorult. Ezenkívül a felügyelőket három-négyévente új területre helyezik, így hosszú távon nem lehet erre alapozni.

Az egyetlen működőképes lehetőség arra, hogy a munkavédelmi hatóság jóindulattal viszonyuljon Önhöz, ha csatlakozik a „Partnerség a foglalkoztatás biztonságáért” kezdeményezésükhöz. Ha Ön is partnerré válik, a hatóság a közigazgatási határozat helyett nagyobb arányban él a figyelem-felhívás eszközével (persze az alapoknak rendben kell lenni, különben vége a partnerségnek!).

Milyen felelősséget vállal a munkájáért?

Azt már tisztáztuk, hogy a „jóban vagyok a felügyelővel” semmire sem garancia. Olyan vállalkozó nincs, aki még sosem hibázott, és soha nem is fog, ezért nem lehet megkerülni azt a kérdést, hogy mi van akkor, ha a munkavédelmis hibája miatt Ön kap bírságot? Ha meg is ígéri, hogy átvállalja, tudja ellenőrizni, hogy van-e annyi pénze, amiből könnyen ki tud fizetni egy komolyabb bírságot, vagy házát, kocsiját adja majd el? Nem sokkal megnyugtatóbb, ha van egy szakmai felelősségbiztosítása, ami legalább 5–10 millió forintig fedezi a károkat? Aki egyáltalán semmilyen anyagi felelősséget nem vállal, annál igazából nem is tudja, mennyibe kerül Önnek a munkavédelem. Lehet, hogy csak a kifizetett díjba, de lehet, hogy ezen felül még plusz hárommillió forint bírságba.

Olcsó húsnak híg a leve

Munkavédelmi és tűzvédelmi szakembert nagyon nehéz ár alapján kiválasztani, mert a szolgáltatás minősége szinte korlátlanul csökkenthető. Majd az első alaposabb ellenőrzésnél válik el a mag az ocsútól. Nem sok időbe és energiába kerül azt mondani, itt minden rendben van, és sablonból összedobni pár szabályzatot, akár ezért is lehet egy szolgáltatás olcsó, minden árnál lehet még alacsonyabbat találni. Emiatt árral sokkal könnyebb versenyezni az ügyfél kárára, mint egyéb eszközökkel.

Egy kis közgazdagságtani háttér

Információs tartalom alapján háromféle terméket különböztetünk meg:

- keresleti javak: a fogyasztó már a vásárlás előtt meggyőződhet a termék minőségéről. Pl. egy ruha, amit fel lehet próbálni.
- tapasztalati javak: a termék minősége csak a vásárlás, rendszerint a termék fogyasztása után állapítható meg. Ilyen például a hajvágás.
- bizalmi javak: a szolgáltatás minősége az igénybe vétele után sem állapítható meg. Tipikusan ilyen a munkavédelem is, mert üzemszerű működés közben nehezen látható a szolgáltatás minősége. A szakirodalom szerint a bizalmi javaknál szinte az egyetlen általánosan alkalmazható minőségbiztosítási eszköz a felelősségre vonhatóság (pl. felelősségbiztosítás), valamint a reputáció ellenőrzése (ez ugyanis sokban hasonlít a szüzességhez, aki egyszer elvesztette, nagyon nehezen és drágán állíthatja helyre). Meggyőződésem, hogy egy ilyen hosszú távú bizalmi kapcsolatnál aki csak az ár alapján dönt, pont olyan hibát követ el, mint aki aszerint választ házastársat, hogy ki éri be legkevesebb kosztprénzzel.

A hozzáállás

Ez a szempont egy kicsit kilóg a sorból, ez ugyanis Magyarországon még „extra”. Sok országban „szériaafelszereltsége” egy vállalkozónak, de itthon még nem, a szolgáltatóknál meg pláne nem. Szerintem alapkövetelmény az, hogy amit az ember ígér vagy vállal, azt határidőre teljesítse, de ha ne adj isten egyszer-egyszer ez nem sikerül, akkor időben szóljon, és ne utólag magyarázkodjon. Ez sok esetben még a szaktudásnál is fontosabb. Ha Ön már kapcsolatban áll munkavédelmi szakemberrel, nézzük, jól választott-e?

Munkavédelmi kóklerszűrő

Elfogadható szintű a munkavédelem az Ön vállalkozásánál?

Az utóbbi időben több olyan vállalkozásnál jártam, amelynek volt élő szerződésük egy munka-védelmi szakemberrel, de valamiért úgy érezték, nincsenek jó kezekben a dolgaik, és utóbb ez a gyanújuk be is igazolódott. Voltak egészen egyértelmű esetek, ahol a „szakemberen” több látogatásakor is látszott az alkohol hatása, egy másik cégnél pedig az utóbbi években évente kaptak 2-300 000 Ft körül bírságot, könnyen megelőzhető hiányosságért is. A legtöbb kisvállalkozó nem olyan „szerencsés”, hogy ilyen könnyen meg tudja állapítani, kivel hozta össze a balsorsa, ezért készítettem egy kisvállalkozók számára is könnyen kezelhető „szintfelmérőt”, aminek segítségével munkavédelmi szakismeretek nélkül is képet tud alkotni arról, hogy a munkavédelmi szakembere milyen színvonalon látja el a feladatát. Az útmutató segítségével töltsse ki a táblázatot, és képet alkothat arról, mennyire vannak jó kezekben a munkavédelmi és tűzvédelmi feladatai. Ha néhány kérdés túlságosan szakmainak tűnik, és nem tudja megítélni, ne essen kétségbe, az az összeredményen valószínűleg amúgy sem változtatna.

Minősítés	Értékelés
csapnivaló	A „csapnivaló” szint azt jelenti, hogy a munkavédelmi feladatok Önnél még papíron sincsenek rendben, egy ellenőrzésnél nem sok jóra számíthat. Ha több részfeladat „csapnivaló” szinten van megoldva, keressen egy másik szakembert, mert nem sokkal drágábban találni fog egy legalább „közepest”.
közepes	A „közepes” megnevezés magáért beszél, ha az Ön vállalkozásában „közepes” a munkavédelem, akkor valahol a jogszabályi megfeleléség határán van, jobb esetben felette, rosszabb esetben alatta. Még ha Ön minél kevesebbet szán is a munkavédelemre, legalább egy közepes szintű szakemberre szüksége van.
kiváló	Ha Ön a vállalkozás fejlődésére akar koncentrálni, ezért Ön nyugodtan szeretné várni a munkavédelmi felügyelőket, érdemes olyan szakembert választani, aki minél több részterületen „kiváló” (különösen, ha veszélyesebb tevékenységű a cége vagy 7-8 főnél többet foglalkoztat).

Dokumentációk

Nézzük, hogyan tudja eldönteni, hogy a munkavédelem és tűzvédelem milyen szinten van az Ön vállalkozásában. Első lépésként vegye elő az összes dokumentációt. Ha ez tovább tartott 15 percnél, az eleve a csapnivaló szint. Ha a munkavédelmi felügyelő kérné ezt, akkor Ön öt perc után már nem látna az idegtől, hogy hol a fenében vannak az anyagok és vajon minden megvan-e, ami kelleni fog. Ha a dokumentációk ráadásul hiányosak, vagy innen-onnan kell összeszedgetni őket, ráadásul komplett hülyének is érzi magát ez idő alatt. Ha Önnek sikerül helyel-közzel megtalálni a dokumentációkat, de vegyesen vannak a még aktuálisak és a rég lejártak, az már megüti a közepes szintet. A kiváló szint, amikor az összes munka-tűzvédelmi és kapcsolódó dokumentáció egy gyűjtődossziében, jól áttekinthetően van elrendezve, csak az aktuálisak vannak kéznél, ezenkívül a más vállalkozók által készített kapcsolódó iratok (pl. mérési jegyzőkönyvek) is rendszerezve vannak, így az ellenőrzésnél egy mozdulattal mindent elő lehet venni a helyéről.

Lejáró határidők követése

Ha az ismétlődő feladatok lejárátát jó esetben a cégvezető, rosszabb esetben a munkavédelmi felügyelő veszi észre, az egyértelműen **csapnivaló szint**.

Közepes szint, ha az újabb kockázatértékelés készítésénél veszi észre a munkavédelmis, hogy időközben lejárt valami és jelzi.

Kiváló szint, ha a munkavédelmi szakembernek a lejáró határidők követésére kialakított rendszere van és ezeket a lejárát előtt időben jelzi is.

Jogszabályok követése

A **csapnivaló szinten** jó esetben Ön magától veszi észre az Önt érintő változásokat, rosszabb esetben egy ellenőrzésen derül ki.

Közepes szinten az Ön cégét érintő változásokat a munkavédelmi szakember a hatálybalépést követő 1-2 hónapon belül jelzi, rendszerint még mielőtt komolyabb probléma lépne fel emiatt.

Kiváló szinten a munkavédelmi szakember az Önt érintő változásokat előre, vagy hatálybalépéskor jelzi.

Az egyéni védőeszköz juttatás szabályozása

Itt több hibát, súlyos hibát lehet elkövetni:

- Nincsenek meghatározva a szükséges védőeszközök vagy egyes használatos védőeszközök hiányoznak.
- A védőeszközök azonosítása a 2004 óta hatálytalan 8 jegyű számmal történik, pl. „Vegyszerálló ötujjas gumikesztyű, 8.35.22.16.1”.
- Vannak olyan védőeszközök, amelyeket nem is használnak és semmi közük nincs az Ön tevékenységéhez, pl. egy könyvelőcégnél hegesztőpajzs.
- A kiválasztott védőeszközök védelmi képessége nem az adott környezetnek megfelelő, pl. gázok ellen hatásos légzésvédő poros környezetben, vagy fordítva.
- A védőeszköz dolgozóknak való átadása nincs dokumentálva.

Közepes szinten a használatos védőeszközök írásban meg vannak határozva és a szükséges védőképesség is nagyrészt egyértelmű, de a védőeszköz dolgozóknak való átadása nincs dokumentálva (ez munkáltatói feladat, de a munkavédelmi szakember nem tűrheti a hiányát szó nélkül).

Kiváló szinten ténylegesen olyan védőeszközöket választottak ki, amelyek minél kevesebb kényelmetlenséget okoznak a dolgozóknak. A szükséges védőeszközök pontosan és egyértelműen meg vannak határozva, pl. így:

Cégnél végzett tevékenység

Csapnivaló, ha a szerződésben rögzítettnél ritkábban jön, de akkor is késve

- ha a látogatás a számla átadására és egy kávé elfogyasztására korlátozódik
- ha az üzembe be sem megy, vagy ha igen, nem veszi észre, hogy egyesek nem hordják a védőeszközt.

Közepes szintű, ha nagyjából eljárogat a céghez. Szóvá teszi a fennálló hiányosságokat, de ha nem javítják, egy idő után „megszokja”.

Kiváló szinten rendszeresen felhívja a figyelmet a fennálló hiányosságokra, egészen addig, míg az orvosolhatók meg nem szűnnek. Ha kell, külön írásban is jelzi Önnek.

Baleseti nyilvántartások

Csapnivaló a baleseti nyilvántartás:

- nincs is.
- ha történnek ugyan munkanap kieséssel járó kisebb balesetek néha, de mivel ezeket nem kell bejelenteni, a nyilvántartás nem is tartalmazza.

Közepes szintű, hogyha a megtörtént balesetek szerepelnek a baleseti nyilvántartásban, de ha nem történt, nincs is nyilvántartás.

Kiváló szinten legalább három évre visszamenőleg rendelkezésre áll munkabaleseti nyilvántartás, még akkor is, ha nem történt baleset.

Felelősségvállalás

„**Utánam az özönvíz**”. A bírságok egy része megelőzhető lett volna, ha a munkavédelmi szakember figyelmeztet a szabálytalanságra, de ez az Ön kára, ezt a munkavédelmi szakember nem veszi magára.

Közepes szint, ha a munkavédelmi szakember hibájából kap kisebb bírságot a cég, ezt ő a munkadíjából elengedi vagy kifizeti zsebből. Többmilliós kártérítések veszélye esetén ez már nem elegendő. Ha mégis rendelkezik szakmai felelősségbiztosítással, az a tisztán vagyoni károokra, mint a bírság, nem terjed ki.

Egy **kiváló szintű** szakember rendelkezik szakmai felelősségbiztosítással, amely a tisztán vagyoni károokra (pl. bírság) is fedezetet nyújt (ezt célszerű külön ellenőrizni, mert nem minden biztosítás tartalmazza).

Gépek üzembe helyezése

Az üzembe helyezés megtörtént, de pl. a gépkönyv és tanúsítvány hiányzik. Az üzembe helyezés előtti felülvizsgálatot végző szakember nem is látta a gépet vagy egy 2 perces vizsgálat után készítette a jegyzőkönyvet.

Azok a nem veszélyes gépek, amelyeknek a biztonsága függhet a szerelés, telepítés körülményeitől, semmilyen vizsgálaton nem estek át.

Kiváló szinten a veszélyes gépek üzembe vannak helyezve és rendelkeznek gépkönyvvel, valamint megfelelőséget igazoló dokumentummal (pl. tanúsítvány).

Azok a nem veszélyes gépek, amelyeknek a biztonsága függhet a szerelés, telepítés körülményeitől, előzetes vizsgálaton estek át.

Együttműködés a foglalkozás-egészségügyi szolgálattal

Csapnivaló, ha az orvos aláírása nem szerepel a fenti dokumentumokon és Ön most hall először ezekről a közös feladatokról.

Közepes szintű az a megoldás, ahol a munkavédelmis a cégvezetővel üzen az orvosnak, hogy hol írja majd alá, és ha az orvosnak észrevétele van az átadott anyagokkal kapcsolatban, kijavítja.

Kiváló szinten előre felveszi a kapcsolatot az üzemorvossal és a közös feladatokat az egyeztetett módon végzik el (ez az orvoson is múlik).

Tűzvédelem

Csapnivaló szinten

- a szakember nem veszi észre, ha a tűzvédelmi szakvizsgáláshoz kötött tevékenységet végzők nem rendelkeznek tűzvédelmi szakvizsgálóval, vagy az lejárt,

- I a tűzvédelmi szabályzat nincs elkészítve, vagy nem tartalmazza a létesítmény tűzveszélyességi osztályba sorolását,
- I C tűzveszélyességi osztályba tartozó létesítmény esetén nem készült tűzriadóterv,
- I Nem veszi észre, hogy a tűzoltó készülékek nincsenek évente ellenőrizve, a negyedéves üzemeltetési ellenőrzéssel senki nem törődik.

Közepes szinten előfordulhat,

- I a tűzvédelmi szabályzat nem tartalmazza a létesítményre vonatkozó speciális előírásokat, rosszabb esetben nincs is a legújabb Országos Tűzvédelmi Szabályzat szerint aktualizálva,
- I készült ugyan tűzriadóterv (pl. C tűzveszélyességi osztályba tartozó létesítmény esetén), de az évenkénti gyakoroltatás Önre van bízva (emiat el is marad).

Kiváló szinten

- I a tűzvédelmi szabályzat és a tűzriadóterv naprakész,
- I a szakember megszervezi a gyakoroltatást,
- I akinek kell, rendelkezik szakvizsgálóval,
- I figyelmeztet, ha a tűzcsapok, tűzoltó készülékek nincsenek szabadon tartva,
- I a tűzoltó készülékek negyedéves üzemeltetési ellenőrzését elvégzi maga, ezenkívül odafigyel az éves ellenőrzésekre is.

Lehetséges jogkövetkezmények

Nem mindenki tudja, hogy a bírságon kívül a munkabaleset büntetőjogi és kártérítési következményekkel járhat.

Bírságok

Ha a munkáltató a munkavédelmi törvényben és az egyéb jogszabályokban, valamint a saját szabályzataiban előírtakat nem tartja be (még ha ez nem is okoz balesetet), a felügyelők súlyos veszélyeztetésnél munkavédelmi bírságot alkalmazhatnak.

Mi jár munkavédelmi bírsággal?

A felügyeltek munkavédelmi bírságot alkalmaznak a biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó munkáltatóval szemben, különösen az alábbi esetekben:

- I a munkavédelmi üzembe helyezés elmulasztása;
- I a időszakos biztonsági felülvizsgálat elmulasztása;
- I a balesetet okozó munkaeszköz, egyéni védőeszköz, munkahely, technológia soron kívüli ellenőrzésének elmulasztása;
- I a kockázatértékelés elmulasztása I. veszélyességi osztályba tartozó munkáltató esetében,
- I a szükséges védőberendezések, egyéni védőeszközök működésképtelensége, illetve hiánya;
- I a munkavégzés összehangolási kötelezettségének elmulasztása;
- I az előírt munkaköri alkalmassági vizsgálatok elmulasztása (különféle veszélyek esetén)
- I a külön jogszabályok szerint előírt foglalkoztatási tilalom megszegése;
- I a megengedett értéket meghaladó expozícióban történő foglalkoztatás; továbbá
- I a rákkeltó expozícióval járó tevékenység esetére a külön jogszabály által előírt mérések elmulasztása.

A munkavédelmi bírság összege 50 000 Ft-tól 10 000 000 Ft-ig terjedhet. A munkavédelmi hatóság a munkavédelmi bírságot telephelyenként szabja ki, ha megállapítja, hogy a veszélyeztetést ugyanazon jogszabályi rendelkezést megsértve a munkáltató több telephelyén valósítja meg.

A munkavédelmi bírság mértéke

A munkavédelmi bírság mértékére és kiszabására vonatkozó részletes szabályokról szóló 273/2011. (XII. 20.) Korm. rendelet szerint a bírságok kiszabása az alábbi metódu alapján működik:

A bírság mértéke súlyosan veszélyeztetett dolgozónként 50 000 Ft.

Hiányosságok száma	2–4	5–7	8
Szorzó	1,5	2	3

Veszélyeztetés időtartama	1 óránál több	1 napnál több	1 hétnél több	1 hónapnál több
Szorzó	1,2	1,5	3	5

Veszélyeztetés következménye	fokozott expozíció	baleset, egészségkárosodás	súlyos baleset	halálos baleset
Szorzó	1,2	1,5	3	10

Egyéb szorzótényezők:

- I 1,5, ha két éven belül munkavédelmi bírságot kapott a cég
- I 0,8 mikro-, kis- és középvállalkozás esetén.
- I 1,2 az alábbi esetekben
 - egy előírt határértékek több mint 10%-os túllépése,
 - nincs munkavédelmi szakember,
 - nincs biztosítva a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás,
 - a kockázatértékelés hiányzik (kivéve I. veszélyességi osztálynál, ott önmagában bírságalap)
 - a munkavédelmi oktatás nem került megtartásra;
 - munkavédelmi képviselő választásával kapcsolatos szabálytalanság
 - biztonsági és egészségvédelmi koordinátor hiánya (építkezéseknél)
 - a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyek (pl. járőkelők) veszélyeztetése.
- I 0,8 az alábbi esetekben
 - a munkáltató tényfeltárást segítő magatartást tanúsított;
 - a veszélyeztetés megvalósulásában a munkavállaló szabályszegő magatartása is közre játszott vagy a munkáltató a hatályos munkavédelmi előírásoknál szigorúbb megelőző intézkedéseket valósít meg.

Vigyázat! A munkavédelmi bírsággal cége felkerül a munkavédelmi hatóság nyilvános feketelistájára, ami két év kizárást jelent a rehabilitációs pályázatokból (később valószínűleg más pályázatokból is).

Büntetőjogi felelősség

A munkavédelmi szabályok megszegői akár az alábbiakra is számíthatnak:
2012. évi C. törvény a Büntető törvénykönyvről (hatályba lép 2013. 07. 01-jén)

Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés

165. § (1) Aki foglalkozási szabály megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(Gondatlanság, ha előre látja cselekményének lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában, vagy cselekménye lehetséges következményeit azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körütekintést elmulasztja).

(2) A büntetés

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékossgot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,

b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

Ha Ön pl. nem készített munkavédelmi kockázatértékelést, azzal az elvárható körütekintést elmulasztja, pláne hogy az nemcsak elvárható, hanem egyenesen kötelező is.

Gondatlan veszélyeztetés

Egy jogerős bírósági ítéletben a bíróság gondatlan veszélyeztetésként értékelte, hogy egy vezető a helyszínt úgy hagyta el, hogy

- a falazási munkát balesetvédelmi szempontból nem elemezte
- nem határozta meg és nem ismertette meg a dolgozókkal a leesés elleni védelem módjait
- a munkavédelmi előírások megvalósításáért felelős személyt nem jelölt ki
- védőeszközök használatát nem követelte meg és nem is ellenőrizte
- az oktatást nem végezte el

és ezek miatt halálos munkabaleset történt. 6 hónap felfüggesztéssel megúszta, de egy hasonló esetben 1 év letöltendő kapott a felelős.

Az egészségügyi és nyugdíjellátások költségeinek megtérítése

Ha a sérülés azért következett be, mert a munkáltató a munkavédelmi előírásokat nem tartotta be, az OEP gyógykezeléssel, özvegyi nyugdíjjal kapcsolatos költségeit neki kell kifizetnie, amelyek a NAV útján köztartozásként behajthatóak. Az „ingyenes” kórházi ellátás, műtétek, vizsgálatok költségei önmagukban többmillió is kitehetnek, egy viszonylag jó keresetű fiatal munkavállaló rokkantnyugdíja évente is millió nagyságrendű, hát még évtizedeken át.

1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól

67. § (1) A foglalkoztató köteles megtéríteni az üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedések miatt felmerült egészségbiztosítási ellátást, ha a baleset vagy megbetegedés annak a következménye, hogy ő vagy megbízottja a reá nézve kötelező munkavédelmi szabályokban foglalt kötelezettségének nem tett eleget, illetőleg ha ő vagy alkalmazottja (tagja) a balesetet szándékosan idézte elő.

1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítás nyugellátásairól

87. § (1) A foglalkoztató köteles megtéríteni a baleseti hozzátartozói nyugellátást, ha a baleset annak a következménye, hogy ő vagy megbízottja a reá nézve kötelező – a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 11–12. §-a szerinti – munkavédelemre vonatkozó szabályokban foglalt kötelezettségének nem tett eleget. Ugyanilyen megtérítési kötelezettség terheli a foglalkoztatót akkor is, ha ő vagy alkalmazottja (tagja) a balesetet szándékosan idézte elő.

Ha Önnek vannak munkavédelmi hiányosságai, a baleset nagyon könnyen minősíthető ezek következményének.

Kártérítés a dolgozónak

Ha a dolgozó a munkaviszonyával összefüggésben balesetet szenvedett, akkor az emiatt keletkezett kárát a munkáltatójának meg kell térítenie. A kár lehet

- elmaradt jövedelem (pl. elmaradt munkabér, rendszeres juttatás)
- dologi kár
- nem vagyoni (tipikusan a személyhez fűződő jogokkal kapcsolatos) kár.

A baleset után célszerű felhívni a dolgozót arra, hogy az ezzel kapcsolatos kárigényét jelentse be, majd ezután el kell bírálni a kárigényt. Ha elutasítják, vagy nem teljes mértékben fogadják el, a dolgozó munkaügyi bírósághoz fordulhat.

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

166. § (1) A munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.
(2) Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy
a) a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a kár-
okozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, vagy
b) a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

Tűzvédelmi bírságok

Egy életszerű példa: egy vállalkozásnál nincs állandó, szerződött munka-tűzvédelmi szakember, esetenként rendelnek ilyen szolgáltatást (pl. évente egy ismétlő oktatást).

Felvesznek három új dolgozót, de emiatt nem rendelnek oktatást, cégen belül sem oldják meg, hanem úgy dönt a vezető, hogy pár hónap múlva úgyis lesz ismétlő oktatás, majd azon részt vesznek az újak, és az az egy fő is, aki az előzőről betegség miatt kimaradt.

Időközben befut egy tűzvédelmi ellenőrzés, és az alábbi hiányosságokat állapítják meg:

- Van két tűzoltó készülék, amit már ellenőrizni kellett volna, a negyedéves üzemeltetői ellenőrzések is elmaradtak.
- A közlekedési útvonalakon anyagot/árut tárolnak.
- Tűzvédelmi szabályzat nem készült, mert korábban öt fő alatt volt a létszám.
- Három fő előzetes oktatása hiányzik, egy fő ismétlő oktatása szintén.
- „C” tűzveszélyességi osztályba tartoznak ilyen anyagok raktározása miatt, de ennek ellenére sincs szerződés tűzvédelmi szakemberrel.

A tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és baleset-biztosításáról szóló 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet szerint 680 000 Ft (minimumösszeggel számolt) tűzvédelmi bírságra számíthat a cég, és még a leglágyabb szívű tűzoltó sem mehet 280 000 Ft alá, ugyanis a hiányosságok egy részénél kötelező bírságot.

Nézzük, hogy jönnek ki ezek a számok:

Terjedelmi okokból a listában csak a kis- és középvállalkozásoknál előforduló hiányosságok szerepelnek, egyszerűbb nyelvezetre fordítva. A teljes listát és a pontos jogszabályi szöveget a 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet tartalmazza.

Figyelem! A dőlt betűvel jelzett hiányosságoknál az ellenőrzést végzőnek nincs mérlegelési lehetősége, kötelező kiszabni a bírságot!

Szabálytalanságok	Tűzvédelmi bírság legkisebb mértéke Ft	Tűzvédelmi bírság legnagyobb mértéke Ft
Tűz megelőzési szabálytalanságok		
Tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett tevékenység érvényes tűzvédelmi szakvizsga nélküli végzése, közvetlen irányítása.	100 000 Ft /fő	
Tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett tevékenység szabálytalan végzéseért	100 000 Ft /fő	1 000 000 Ft/fő
Ha az új munkavállalók tűzvédelmi oktatása és a tűzvédelmi szabályzat (ha van) megismertetése 15 napon belül nem történt meg	100 000 Ft /fő	
Ha az ismétlő vagy soron kívüli tűzvédelmi oktatás és a tűzvédelmi szabályzat megismertetése a határidőtől számított 15 napon belül nem történt meg	100 000 Ft /fő	
Ha az A, B, C tűzveszélyességi osztályba tartozó létesítménynél nincs tűzvédelmi szakemberrel szerződés	100 000 Ft	500 000 Ft
Ha nincs tűzvédelmi szabályzat, mindenképpen kell készíteni: – ha ötnél több munkavállalót foglalkoztat, – ha ötvennél több személy befogadására alkalmas létesítményt működtet, – fokozottan tűz- és robbanásveszélyes besorolás esetén kereskedelmi szálláshelyeken	60 000 Ft	250 000 Ft
Ha a tűzvédelmi szabályzat hiányos és/vagy a tűzvédelmi helyzetre kiható változást nem tartalmazza naprakészen. (2011-ben változott az Országos Tűzvédelmi Szabályzat, emiatt a legtöbb cégnél aktualizálni kellett.)	60 000 Ft	200 000 Ft
Ha az építményben tárolt anyagok mennyisége meghaladja a jogszabályban megengedett tűzterhelési értékeket	60 000 Ft	2 000 000 Ft
A kötelező időszakos villamos és/vagy villámvédelmi felülvizsgálat hiánya	100 000 Ft	1 000 000 Ft
Az időszakos villamos vagy villámvédelmi felülvizsgálaton feltárt – tűzveszélyes és/vagy soron kívüli, javítandó jelzéssel ellátott – hibák igazolt megszüntetésének hiánya	50 000 Ft	300 000 Ft
Ha az erdőgazdálkodó a jogszabály által előírt erdő-tűzvédelmi tervet vagy egyszerűsített erdő-tűzvédelmi tervet nem készíti/készítteti el	60 000 Ft	130 000 Ft

A településen vagy a létesítményben a tűzoltást befolyásoló változások bejelentésének elmulasztása a tűzoltóság felé	30 000 Ft	1 000 000 Ft
Egyéb tűzvédelmi jogszabályban vagy a tűzvédelmi szabályzatokban foglalt előírások, továbbá a tűzvédelmi szabványok előírásainak megszegése esetén	20 000 Ft–60 000 Ft	
Tűzvédelmi tervfejezet tűzvédelmi szakértő vagy tűzvédelmi tervező nélküli készítése, a tervezői, szakértői név hiánya, a jogosultság számának, saját kezű aláírásának hiánya	100 000 Ft	1 000 000 Ft
Tűzjelzési, tűzoltási lehetőségekkel kapcsolatos szabálytalanságok		
Ha a tűzoltási felvonulási út, terület maradéktalanul nem biztosított	50 000 Ft	1 000 000 Ft
Szükséges oltóvíz-intenzitás, kifolyási nyomás hiánya	50 000 Ft	1 000 000 Ft
Oltóvízkivétel, felhasználás akadályozása	50 000 Ft	1 000 000 Ft
Tűzoltóság beavatkozásának akadályozása	30 000 Ft	2 000 000 Ft
Tűzoltó készülékek hiánya (legalább szintenként 1 db mindenhol kell)	50 000 Ft /készülék	
Tűzoltó készülék karbantartása nincs időben elvégezve	30 000 Ft /készülék	
Jogszabály vagy hatóság által előírt beépített tűzjelző és/vagy tűzoltó berendezés készenlétben tartásának, karbantartásának, felülvizsgálatának hiánya, működésének akadályozása,		
ha a védett tér legfeljebb 100 m ²	100 000 Ft	400 000 Ft
ha a védett tér 101–500 m ²	200 000 Ft	1 000 000 Ft
ha a védett tér 500 m ² feletti	400 000 Ft	2 000 000 Ft
Tűzjelző és/vagy tűzoltó berendezés központjának jogszabály vagy hatóság által előírt állandó felügyelet, közvetlen tűzátjelzés hiánya	150 000 Ft	1 500 000 Ft
Jogszabály vagy hatóság által előírt beépített tűzjelző és/vagy tűzoltó eszköz, felszerelés, készülék, berendezés hibáinak igazolt megszüntetésének hiánya, amennyiben annak észlelése óta több mint 8 nap eltelt	60 000 Ft	1 000 000 Ft
Jogszabály vagy hatóság által előírt tűzoltó technikai eszköz, felszerelés készenlétben tartásának, karbantartásának, ellenőrzésének, felülvizsgálatának, a feltárt hibák igazolt javításának, nyomáspróbájának hiánya	40 000 Ft	1 000 000 Ft

<i>Jogszabály vagy hatóság által előírt oltóanyag beszerzésének, készenlétben tartásának elmulasztása</i>	30 000 Ft	1 000 000 Ft
Menekülési útvonalak		
<i>Menekülésre számításba vett kijárat, vészkijárat leszűkítése</i>	30 000 Ft /kijárat	45 000 Ft /kijárat
<i>Tömegtartózkodásra szolgáló létesítmény (300 fő felett) esetén a menekülésre számításba vett kijárat, vészkijárat leszűkítése</i>	60 000 Ft /kijárat	90 000 Ft /kijárat
<i>Menekülésre számításba vett kijárat, vészkijárat lezárása, leszűkítése oly módon, hogy a menekülő számára az nem szüntethető meg azonnal</i>	200 000 Ft /kijárat	300 000 Ft /kijárat
<i>Tömegtartózkodásra szolgáló létesítmény esetén a menekülésre számításba vett kijárat, vészkijárat lezárása, leszűkítése oly módon, hogy a menekülő számára az nem szüntethető meg azonnal</i>	300 000 Ft /kijárat	400 000 Ft /kijárat
A kiürítésre figyelembe vett közlekedőn, folyosón tartósan éghető anyagok, dekorációk, szőnyegek, falikárpitok elhelyezése a fal vagy a padló 15%-ánál nagyobb részét borítva	60 000 Ft	500 000 Ft
A kiürítési számítással igazolt/igazolható létszám túllépése	100 000 Ft	3 000 000 Ft
Tűzgátló ajtók, egyéb tűz- vagy füstgátló megoldások megszüntetése, eltávolítása, működésének akadályoztatása	60 000 Ft	200 000 Ft

Készítettünk egy tűzvédelmi bírsággkalkulátort (a www.munkavedelem.biz/birsag oldalon érhető el), ennek segítségével meg tudja állapítani, hogy egy tűzvédelmi ellenőrzésen mekkora bírságra számíthat a meglevő hiányosságok alapján. Kitöltés után azonnal látni fogja az eredményt.

Teendők munkabaleset esetén

Elsősegélynyújtás

Az első és legfontosabb feladat természetesen az elsősegélynyújtás, az orvos vagy mentő hívása. Természetesen ehhez rendelkezésre kell, hogy álljanak az elsősegélynyújtás személyi és tárgyi feltételei, tehát ha eddig nem volt, most szerezzen be egy elsősegélydobozt (ha van elsősegélyfelszerelés, ellenőrizze, hogy a szavatossága nem járt-e le? Ha lejárt, a gyógyszerárban is fel tudják tölteni).

Ezenkívül egy kolléga vegyen részt egy munkahelyi elsősegélynyújtó felkészítésen. Ezt vagy az Ön foglalkozás-egészségügyi orvosa szervezi meg, de mi is szoktunk munkahelyi elsősegélynyújtó tanfolyamot szervezni, a kolléga azon is részt vehet.

Egy képzett elsősegélynyújtó nem csak a vágások bekötözése miatt szükséges, az Ön és kollégái életét is megmentheti egy infarktus vagy egyéb esetben. Ez sokkal fontosabb a munkavédelmi bírság megelőzésénél.

Ha felmerül a gyanú, hogy a sérült alkoholt fogyasztott, célszerű az ittaságvizsgálat elvégzése. (Ez az Ön érdeke!)

Helyszín biztosítása

Gondoskodjon arról, hogy a baleset helyszíne változatlan maradjon, ez ahhoz szükséges, hogy meg lehessen állapítani a baleset okait. Súlyos balesetnél ez különösen fontos!

Baleset-e?

Döntse el, hogy ami történt, az baleset-e egyáltalán.

A baleset fogalma munkavédelmi szempontból:

„Mvt. 87. § 1/A. Baleset: az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást, illetőleg halált okoz.”

Ezt a fogalmat így kell értelmezni:

- Egyszeri hatás: ha ismétlődő hatások összegződnek (mint pl. a zajterhelésnél), az általában nem baleset, hanem foglalkozási megbetegedés.
- Külső hatás: ha a balesetet nem külső hatás, hanem a sérült betegsége okozza, az nem baleset, még ha ez külső sérülést is okoz (pl. rosszullét miatt elesik).
- Sérült akaratától függetlenül: az öncsonkítás, öngyilkosság nem ilyen, de ha valaki megveri a munkahelyen, az már (munka)baleset.
- Sérülés, mérgezés, egészségkárosodás, halál okozása: ha nem történik meg, akkor nem balesetről, hanem veszélyeztetésről beszélünk, amit bizonyos esetekben szintén ki kell vizsgálni azért, hogy megelőzzük a következő balesetet.

Munkabaleset-e?

Ha baleset, akkor el kell dönteni, hogy Ön munkabalesetnek tekinti-e?

Munkabaleset fogalma:

„Mvt. 87. § 3. Munkabaleset: az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.

A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt.”

Tehát ha munkahelyen vagy munkavégzés közben történt, akkor biztosan munkabaleset! Ha változó helyszínen dolgoznak a kollégák, (pl. gázszerelő), akkor az is munkabaleset, ha az ügyfélhez menet közben karambolozik!

Ha a balesetet a sérült ittassága, szabálytalan munkavégzése, fusizása, munkahelyi verekedés stb. okozta, akkor is munkabaleset! (de nem üzemi baleset, így más táppénzszabályok vonatkoznak rá).

Ha a balesetet nem tekinti munkabalesetnek, akkor erről és a jogorvoslat lehetőségéről a sérültet (halálos baleset esetén hozzátartozóját) értesíteni kell.

„Mvt. 68. § (1) Ha a sérült a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását, továbbá ha az érintett munkavállaló a foglalkozási megbetegedés és fokozott expozíciós eset bejelentésének elmulasztását sérelmezi, a területileg illetékes munkavédelmi hatósághoz fordulhat.”

A munkabaleset bekövetkezésétől számított 3 év után nem köteles a munkabalesetet bejelenteni, kivizsgálni és nyilvántartásba venni.

Súlyos?

Ha munkabaleset történt, el kell döntenie, hogy súlyosnak minősül-e vagy sem. Ennek azért van jelentősége, mert a súlyos munkabalesetet telefonon, faxon vagy személyesen azonnal be kell jelentenie a rendelkezésére álló adatok közlésével a baleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatóságnak, akik azonnal kijönnek kivizsgálni. Ezenkívül a súlyos balesetet Önnek munkavédelmi szakemberrel kell kivizsgáltatnia, és ő is jobb, ha minél előbb értesül.

A súlyos munkabaleset fogalma:

- a sérült halálát (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított egy éven belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét vesztette), magzata vagy újszülöttje halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását;
- valamely érzékszerv, érzékelőképesség, illetve a reprodukciós képesség elvesztését vagy jelentős mértékű károsodását okozta;
- orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást;
- súlyos csonkulást, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjja nagyobb részének elvesztését (továbbá ennél súlyosabb esetek);
- beszédképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetőleg elmezavart okozott.

Munkaképtelenséget okozott?

Ha nem súlyos a munkabaleset, akkor a további teendőket először is az határozza meg, hogy okozott-e egyáltalán munkaképtelenséget vagy sem.

Munkaképtelenséget nem okozó baleset

Ha a baleset nem okozott munkaképtelenséget, akkor bejelenteni nem kell, de a körülményeit akkor is tisztázni kell, és az eredményét nyilvántartásba kell venni.

Minden munkabalesetet haladéktalanul be kell vezetni a munkabaleseti nyilvántartásba. A munkabaleseti nyilvántartás

- a személyi adatokat (Mvt. 64. § (3),
- a munkabaleset (minden évben 1-es sorszámmal kezdődő) számát,
- a sérült munkakörét, a sérülés időpontját, helyszínét, jellegét, rövid tényállását,
- a sérült ellátására tett intézkedést,
- illetve annak tényét tartalmazza, hogy a sérült folytatta-e a munkáját. Ha nem történt az adott évben baleset, a baleseti nyilvántartást az év végével akkor is le kell zárni „munkabaleset nem történt” megjegyzéssel.

A munkabaleseti nyilvántartást a munkáltató székhelyén összesítve, és minden területileg elkülönült szervezeti egységénél (telephelyen) külön-külön vezetni kell. (Ott, ahol időszakosan és rövid időtartamban történik a munkavégzés, pl. a kizárólag irattárolásra, műszeres vagy egyéb ellenőrzésre szolgáló telephelyen, nem kötelező munkabaleseti nyilvántartást vezetni).

Munkaképtelenséggel járó baleset

Az ilyen balesetet haladéktalanul ki kell vizsgálni és a kivizsgálás eredményét munkabaleseti jegyzőkönyvben kell rögzíteni. A munkabaleseti jegyzőkönyv formája jogszabályban meghatározott. Az NMH Munkaügyi és Munkavédelmi Igazgatósága honlapján (www.ommf.gov.hu) a Munkabaleseti jegyzőkönyv menüpontban is megtalálható.

A vizsgálat megállapításait olyan részletesen kell rögzíteni (pl. tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyvvel, helyszínrajzzal, fényképpel), hogy az alkalmas legyen a baleset okainak felderítésére és vita esetén a tényállás tisztázására.

A jegyzőkönyvet következő hónap 8-áig kell az illetékes munkavédelmi hatóságnak elküldeni.

Ha 1–3 nap munkaképtelenséggel jár a munkabaleset, akkor a munkabaleseti jegyzőkönyvet csak a sérültnek, az Országos Egészségbiztosítási Pénztárnak, a társadalombiztosítási kifizetőhelynek, ennek hiányában az illetékes egészségbiztosítási pénztárnak (kirendeltségnek), munkaerő-kölcsönzés, kirendelés esetén a kölcsönbeadó, kirendelő munkáltatónak kell elküldeni.

Ha 3 napon túli munkaképtelenséget vagy halált okoz, akkor ezenkívül a munkabaleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi felügyelőségnek, vagy bányászati munkabaleset esetén a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH) területi szervének is el kell küldeni (valamint halál esetén a sérült közvetlen hozzátartozójának). Külföldi kiküldetés, külszolgálat, munkaerő-kölcsönzés esetén a magyarországi székhelyű munkáltató magyar munkavállalójának az ilyen munkabalesetéről a munkáltató székhelye szerint illetékes munkavédelmi felügyelőségnek, illetve az MBFH területi szervének kell a munkabaleseti jegyzőkönyvet megküldeni.

A balesetvizsgálathoz és a munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltéséhez segédletek:

- Baleseti meghallgatási jegyzőkönyv
- A munkabaleseti jegyzőkönyv, a módosító munkabaleseti jegyzőkönyv aktuális változatát megtalálja az ommf.gov.hu oldalon.
- Munkabaleseti jegyzőkönyvek összesítője www.munkavedelem.biz/mintak/osszesito.xls

Ki vizsgálja ki?

A munkaképtelenséget nem okozó balesetet Ön is kivizsgálhatja és dokumentálhatja. Ha Önnél van munkavédelmis, természetesen jobb, ha rábízza, de ha nincs, ezért nem érdemes külön munkavédelmi szakembert hívni. Itt komolyabb orvosi ellátásra sincs szükség, nem kell félni az OEP megtérítési kötelezettségétől sem.

A munkaképtelenséggel járó baleset kivizsgálása is csak akkor munkavédelmi szaktevékenység, ha súlyos a baleset vagy kettőnél több embert érintett. Én mégsem javaslok, hogy a munkaképtelenséggel járó balesetet Ön vizsgálja ki, ha nincs meg a kellő felkészültsége, mert a munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltése egyrészt viszonylag bonyolult, a különböző tényezőket helyesen besorolni nem egyszerű feladat, ezért időigényes is. Ezenkívül ha rosszul tölti ki a jegyzőkönyvet, nemcsak a munkavédelmi bírságot kockáztatja, hanem az OEP még a sérült táppénzét és az orvosi ellátás költségeit is a céggel fizettetheti ki, ha vétkesnek találja.

Kártérítés

Ha a dolgozó a munkaviszonyával összefüggésben balesetet szenvedett, akkor az emiatt keletkezett kárát a munkáltatójának meg kell térítenie. A kár lehet elmaradt jövedelem (pl. elmaradt munkabér, rendszeres juttatás), dologi kár, nem vagyoni (tipikusan a személyhez fűződő jogokkal kapcsolatos) kár.

A munkáltató kártérítési felelősségét, a kártérítés mértékét és módját a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény részletezi. A kár megtérítésére egyebekben a Ptk. XXXI. fejezetének szabályait kell alkalmazni.

További teendők

Mivel a három napot meghaladó munkaképtelenséget okozó munkabalesetről készült jegyzőkönyvet a területileg illetékes munkavédelmi hatóságnak is el kell küldeni, rögtön a látóterükbe is kerül és jelentősen megnő az esélye egy munkavédelmi hatósági ellenőrzésnek.

Ha vannak munkavédelmi hiányosságok, hiányoznak dokumentációk (kockázatértékelés, védőeszközök meghatározása, oktatás stb.), ezeket minél hamarabb pótolja, mert az ellenőrzésnél még ezek miatt is kaphat munkavédelmi bírságot.

A baleset tanulságainak ismeretében célszerű rendkívüli munkavédelmi oktatást tartani, ahol a hasonló balesetek elkerülésének módjait átismétlik.

Ha a munkahely, az egyéni védőeszköz, a munkaeszköz, a technológia rendeltetésszerű alkalmazása során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be, akkor ezeket soron kívül ellenőrizni kell. (veszélyes gép esetén ez munkabiztonsági szaktevékenység).

Üzemi baleset

Ez a kukuktkojás, ugyanis az üzemi baleset nem munkavédelmi fogalom, de sajnos sokszor összekeverik.

Az üzemi baleset fogalmát a 1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól határozza meg.

Egyaránt munkabaleset és üzemi baleset az a baleset, amely a dolgozót a foglalkozása körében végzett munka közben vagy azzal összefüggésben (pl. az ügyfélhez utazás) vagy egyes társadalombiztosítási ellátások igénybevétele során éri.

Üzemi baleset, de nem munkabaleset az a baleset, amely a dolgozót munkába vagy onnan lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt, mert akkor munkabaleset is.

Nem üzemi baleset, de munkabaleset az a baleset, amely kizárólag a sérült ittassága miatt (de ha a munkáltató nem tett meg minden óvintézkedést az ittas munkavégzés megakadályozására, akkor a baleset üzeminek minősül és a munkaadó felelőssége megállapítható) vagy munkahelyi feladatokhoz nem tartozó, engedély nélkül végzett munka, engedély nélküli járműhasználat, munkahelyi rendbontás során történt. Ha valaki a rendet akarja helyreállítani, és eközben sérül meg, az már üzemi baleset.

Nem üzemi baleset és nem is munkabaleset az a baleset, amely a lakásról (szállásról) munkába, illetőleg a munkából lakásra (szállásra) menet közben, indokolatlanul nem a legrövidebb útvonalon közlekedve vagy az utazás indokolatlan megszakítása során történt.

”Szigorúan ellenjavalt a „nem papírozunk, zsebbe megy a fájdalomdíj” megoldás. Elsőre ez a könnyebb út, de ezzel egy hurkot köt a nyakába, aminek a vége a dolgozó kezében van. Innentől a sérültnek szabadjegye van, bármit megengedhet magának, mert úgyse mer neki felmondani, nehogy borítsa a bilit. Kevesen vannak, akik ezzel biztosan nem fognak visszaélni. Ha tényleg nem a munkáltató a vétkes a balesetben, akkor a papírmunka megspórolása nem egy nagy megtakarítás, de még ha kártérítést vagy bírságot kell is fizetni, az is olcsóbb, mint elveszteni a kontrollt a dolgozók felett. (Egyébként a munkáltatói felelősségbiztosítás ilyenkor jön igazán jól.)

Milyen foglalkozás-egészségügyi feladatai vannak?

Lehet, hogy az Ön tevékenysége egyáltalán nem veszélyes, de ha csak irodai munkát végeznek, kereskedelmi tevékenységgel foglalkoznak, akkor is kötelező Önnek foglalkozás-egészségügyi szakorvossal (üzemorvossal) szerződni a munka-egészségügyi feladatok ellátására. A foglalkozás-egészségügyi feladatok az utóbbi években eléggé el lettek hanyagolva, mert az ÁNTSZ ezt a részt kevésbé ellenőrizte. 2007. január 1-je óta a munkaegészségügy ellenőrzése is a munkavédelmi hatóság feladata, és ők komolyan ellenőrzik is.

Mvt. 58. § (1) A munkáltató az 57. § (1) bekezdésében előírt kötelezettségén túl, a külön jogszabályban meghatározottak szerint és valamennyi munkavállalójára kiterjedően a 21. § (3) bekezdésében – ide nem értve a munkaeszközöket –, a 23. § (2) bekezdésében, a 40. § (1) bekezdésében, a 42. §-ban, a 44. § (1) bekezdésében, a 46. §-ban, a 49. § (1) bekezdésében, az 54. § (1) bekezdés b) és d)–g) pontjaiban, (2) bekezdésében, (7) bekezdés b) pontjában és az 56. §-ban előírt feladatainak ellátásához foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást köteles biztosítani. A foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás biztosítása történhet a munkáltató által működtetett vagy a munkáltatóval kötött szerződés alapján külső szolgáltató útján. (2) A foglalkozás-egészségügyi szolgálat a munkáltató felelősségének érintetlenül hagyásával közreműködik az egészséget nem veszélyeztető munkakörnyezet kialakításában, az egészségkárosodások megelőzésében, a munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősített, külön jogszabályok által előírt feladatok ellátásában.

Előzetes alkalmassági vizsgálat

Attól függetlenül, hogy mi az Ön tevékenysége, a dolgozóit mindenképpen el kell küldeni előzetes orvosi alkalmassági vizsgálatra (a munkavégzés megkezdését megelőzően).

A 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet

4. § (1) „Előzetes munkaköri alkalmassági vizsgálatot kell végezni:
a) a munkáltató által foglalkoztatni kívánt személynél a munkavégzés megkezdését megelőzően;

b) a munkáltató által foglalkoztatott személynél a munkakör (munkahely) megváltoztatása előtt, ha

ba) fizikai munkát végez,

bb) fiatalkorú,

bc) nem fizikai munkakörben foglalkoztatott munkavállaló az új munkakörben vagy munkahelyen a korábbiánál nagyobb vagy eltérő jellegű megterhelésnek lesz kitéve;

c) a kétéves időtartamot meghaladó külföldi munkavégzés esetén a kiutazás előtt – kivéve a (2) bekezdés szerinti személyeket – minden munkavállalónál, ha

ca) közepesen nehéz vagy nehéz fizikai megterheléssel járó munkát végez,

cb) a külföldi munkavégzés és a munkakörnyezete a hazainál nagyobb megterhelést ró a munkavállalóra,

cc) a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás nyújtója a munkavállaló egészségügyi állapotára tekintettel szükségesnek tartja

d) kirendelés esetén, az új munkahely foglalkozás-egészségügyi orvosának.”

Időszakos alkalmassági vizsgálat

A dolgozók egészségi alkalmasságáról előzetes és – a 33/1998. (VI. 24.) NM rendeletben meghatározott munkakörökben – időszakos orvosi vizsgálat alapján kell dönten. (A képernyős munkavégzés időszakos vizsgálatára az 50/1999. (XI. 3.) EüM rendelet szabályai vonatkoznak.)

Az előzetes alkalmassági vizsgálatokon felül munkakörtől függő gyakorisággal ismétlődő alkalmassági vizsgálatokat is kell végezni.

A 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 6. § (1) bekezdése szerint az időszakos vizsgálatokat

a) a 18. életévét be nem töltött munkavállalónál évente,

b) az idősebb munkavállalónál – amennyiben nem tartozik a c)–i) pontok hatálya alá – évente,

c) a 3. számú melléklet szerinti fizikai, kémiai kóroki tényezők hatásának kitett munkavállaló esetében, az ott meghatározott gyakorisággal,

d) a 4. számú melléklet szerinti fokozottan baleseti veszéllyel járó munkakörben foglalkoztatott ilyen tevékenységet végző munkavállalónál a mellékletben szereplő gyakorisággal, (majdnem az összes fizikai munkakör)

e) a 5. számú melléklet szerint fokozott pszichés terhelésnek kitett munkavállalónál évente, (pl. képernyős munkavégzés)

f) a pszichoszociális kóroki tényezők hatásának kitett, a 6. számú melléklet szerinti munkavállalónál évente,

g) a külön jogszabály szerinti kordedvezményre jogosító munkakörben foglalkoztatott olyan munkavállalónál, aki nem tartozik a b)–e) pontok hatálya alá, évente,

h) külföldi munkavégzés esetén az a)–f) pontok hatálya alá tartozó munkavállalónál (amennyiben az időszakos munkaalkalmassági vizsgálatok elvégzése külföldön nem biztosított), átmeneti itthon-tartózkodása alkalmával, illetve hazatérőkor, legfeljebb évente,

i) a külön jogszabály szerinti biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalónál, továbbá az 1. számú mellékletben szereplő munkakörökben dolgozó munkavállalóknál, illetve tevékenységet végző személyeknél évente kell elvégezni.

A d) pontba tartozóknál (fizikai munkát végzők) az alábbiak szerint kell időszakos alkalmassági vizsgálatot végeztetni:

- 40 éves korig háromévenként
- 40–50 életév között kétévenként
- 50 év felett évenként.

Zaj

Az egyik legjellemzőbb munkaegészségügyi veszélyforrás a zaj, ezért erről bővebben írok. Ha Önöknél zaj is van, és a zajexpozícióból eredő kockázatot más intézkedéssel nem lehet megelőzni, akkor a munkavállalót megfelelően illeszkedő egyéni hallásvédő eszközzel kell ellátni:

- ha a zajexpozíció meghaladja a LEX,8h = 80 dB(A) vagy Lmax = 135 dB(C)-t, akkor a munkáltató egyéni hallásvédő eszközt biztosít a munkavállaló részére;
- ha a zajexpozíció eléri vagy meghaladja a LEX,8h = 85 dB(A) vagy Lmax = 137 dB(C)-t, akkor a munkavállaló köteles a rendelkezésére bocsátott egyéni hallásvédő eszközt a munkáltató által előírt módon viselni.

85–90 dBAeq közötti zajexpozíciónál korábban nem kellett a dolgozóktól megkövetelni a védőeszköz használatát, most már kötelezni kell őket, hogy viseljék is. Önnek ezt ellenőriznie is kell, nem lehet arra hivatkozni, hogy „én szoltam”!

Ha kollégái zajos munkahelyen dolgoznak, az alábbi gyakorisággal kell őket hallásvizsgálatra küldeni:

Zajexpozíció mértéke	Gyakoriság	Megjegyzés
81-85 dBAeq	4 évenként	A munkavállaló kérésére
86-90 dBAeq	4 évenként	Halláspanasz esetén soron kívül
91-100 dBAeq	2 évenként	Halláspanasz esetén soron kívül
100 dBAeq	Évenként	Halláspanasz esetén soron kívül

Teendők halláskárosodás esetén

Ha a hallásvizsgálat a munkavállalónál olyan halláskárosodást mutat ki, amely a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosának álláspontja szerint a munkahelyi zajexpozíció következménye, a munkáltató köteles:

- soron kívül elkészíteni a kockázatértékelést;
- ellenőrizni a kockázatok megszüntetése vagy csökkentése érdekében bevezetett intézkedéseket;
- figyelembe venni a foglalkozás-egészségügyi orvos, illetve az illetékes hatóság javaslatát a zaj csökkentése érdekében tett intézkedések végrehajtása során;
- a foglalkozás-egészségügyi orvos véleménye alapján a munkavállalót olyan munkakörben foglalkoztatni, ahol nem áll fenn a további expozíció veszélye, és
- gondoskodni azon munkavállalók egészségi állapotának a felméréséről, akik hasonló mértékű zajexpozíciónak voltak kitéve.

Egyéb munka-egészségügyi feladatok

Az alkalmassági vizsgálatokon kívül több olyan feladat van, amiben az Ön foglalkozás-egészségügyi szolgáltatójának is közre kell működnie. Az alábbi feladatok egyszerre minősülnek munkabiztonsági és munka-egészségügyi feladatnak:

- Kockázatértékelés
- Egyéni védőeszköz juttatás szabályozása
- A munkavédelmi üzembe helyezés feltételeként elvégzendő munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat
- Megelőzési stratégia készítése.

Ezek a közös feladatok a gyakorlatban leginkább úgy történnek, hogy a munkabiztonsági szakember megcsinálja kompletten, a foglalkozás-egészségügyi orvos pedig ellenőrzi és aláírja. Persze nem ez a követendő gyakorlat, de ez az élet.

Foglalkozás-egészségügyi szolgáltató kiválasztása

Semmiképpen nem javasolnám, hogy „teledoktort” válasszon, akinek csak be kell diktálni a dolgozók nevét és küldi az alkalmassági igazolásokat postán, vizsgálat nélkül. Bizonyára ez a legolcsóbb megoldás egészen addig, amíg valamilyen egészségkárosodás nem éri valamelyik dolgozót. Utána úgyis kiderül az igazság és Ön (rá)fizethet.

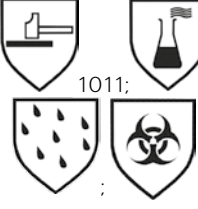
Olyan orvost célszerű választani, akinek viszonylag közel van a rendelője a cég telephelyéhez. Könnyen belátható, hogy Csepelről Békásmegyerre elküldeni egy dolgozót (pláne, ha nincs kocsija) egész napos program (esetleg évente ismétlődően).

Ha Önnek több telephelye van (vagy lesz), olyan szolgáltatót válasszon, akinek minden telephely közelében van rendelője. Ha nem így jár el, akkor vagy az új belépőket kell több száz kilométerre utaztatni a vizsgálatra, vagy ha évente egyszer eljön az orvos a távolabbi telephelyekre, akkor az időközben belépő dolgozók vizsgálata hónapokig hiányozni fog. Ezt nem tolerálják a munkavédelmi felügyelők, az alkalmassági vizsgálat hiánya munkavédelmi bírságot jelenthet.

Az egyéni védőeszköz

Nézzük, hogyan kell az egyéni védőeszközöket beszerezni és használni!

1. Először is, a kockázatértékelésben felmért kockázatok alapján az egyéni védőeszköz juttatásának rendjét írásban meg kell határozni. Ez szintén munkabiztonsági és munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül. Így néz ki egy védőeszköz-meghatározás a takarító munkakörre.

Védelem iránya	Védőeszköz megnevezése	Védelmi kategória	Vizsgálati szabvány száma	Védelmi képesség jelzése
Szem- és arcvédelem	Zárt szemüveg (nagy védelmet biztosít 30%-os kénsav, 53% salétromsav, 30% nátrium-hidroxid, víz és nem veszélyes folyadékok fröccsenése ellen)	2	MSZ EN 166 MSZ EN 170 MSZ EN 172	
Védőruha (testvédelem)	Színes köpeny (230 g/m² 100% pamut, 4/4-es 120 cm-es galléros)	1	MSZ EN 340	
Kézvédő eszköz	Mártott kesztyű (sárga színű természetes latex, pamutbolyhozott belső, véd sav, lúg és más háztartási vegyszerek és mikroorganizmusok ellen, 30 cm hosszú, 0,45 mm vastag, csúszás ellen érdesített tenyér)	2	MSZ EN420 MSZ EN 388	
Lábvédő eszköz	Védőcipő (elcsúszás ellen, fröccsenő folyadékok, takarító vegyszerek ellen védő cipő)	2	MSZ EN ISO 20344	

2. A védőeszközt be kell szerezni, lehetőleg szakboltban, mert ott biztosan minősített és tájékoztatót is adnak hozzá. A tájékoztató valamennyi utasítást, figyelmeztetést tartalmazza, amit a használatnak és a munkáltatónak be kell tartani (tárolás, kezelés, karbantartás, tisztítás, időszakos vizsgálat). Tartalmazza azokat az adatokat is, amely lehetővé teszi az egyéni védőeszköz azonosítását.

3. A tájékoztatót mindenképpen őrizze meg! A munkavállalókat a tájékoztató alapján ki kell oktatni a védőeszköz használatára és a tájékoztató egy példányát a munkavállalók számára hozzáférhető helyen kell tartani.

4. A védőeszközt célszerű írásban átvetetni, mert különben később nehezen lehet bizonyítani, hogy tényleg megkapták. Egy védőeszköz-átvételi mintát talál a mellékletben.

5. Önnek meg kell követelni, hogy a dolgozók használják is a védőeszközöket. Ha nem hordják, egy ellenőrzésnél pár százezres munkavédelmi bírság lesz az eredménye.

Ezt nem a dolgozó fogja kapni, hanem Ön, azért mert az ellenőrzési kötelezettségét megszegte. Ha Ön rendszeresen ellenőrzi, hogy viselik-e a védőeszközt és írásban figyelmezteti a „szófogadatlanokat”, esetleg hazaküldi őket, ha nem hajlandók viselni, már sokkal jobb helyzetben van. Egyébként aki nem viseli a védőeszközt, az nincs munkára alkalmas állapotban, tehát nem végezhet munkát (ugyanúgy, mintha ittas lenne).

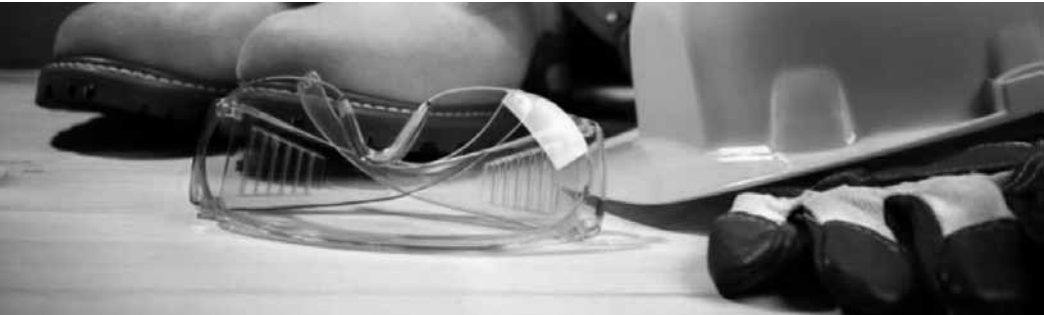
A felügyelő az iratokból látni fogja, hogy Ön rendszeresen ellenőriz és intézkedik, így ha pont az ellenőrzéskor nem hordják a védőeszközt, akkor igazolni tudja, hogy az ellenőrzési kötelezettségét folyamatosan teljesíti. Ilyenkor jó eséllyel nem Ön kap bírságot, hanem a dolgozó (a dolgozó csak jóval alacsonyabb összegű szabálysértési bírságot kaphat, munkavédelmit nem).

6. Táblákkal, feliratokkal meg kell jelölni, hol, milyen veszély fenyeget és milyen védőeszközt kötelező hordani.

7. Egyes egyéni védőeszközöket (pl. leesés elleni védőeszközök, a légzésvédő eszközök, a teljes testfelületet védő eszközök, az elektrotechnikai és a rezgés elleni védőkesztyűk) időszakonként felül kell vizsgálni. Ennek gyakoriságát szabvány vagy a gyártó írja elő. A konkrét időközöket a gyártó a tájékoztatóban közli. A felülvizsgálat megtörténtét Önnek kell bizonyítania, ha ez nem történt meg, akkor az egyéni védőeszköz nem használható.

8. A védőeszköz tisztítását a dolgozónak kell a tőle elvárható módon végezni. A tőle elvárható kitétel azt jelenti, hogy pl. a fülvédőről a munkavállalónak kell szappanos vízzel lemosni a koszt, de a veszélyes anyagokkal szennyezett védőruha mosatását már a munkáltatónak kell végezni.

9. A védőeszköznek a munkaruhától eltérően nincs kihordási ideje, tehát pl. még ha a kiadás másnapján is hajt át a dolgozó lábán a targonca és károsodik az orrmerevítő, azonnal ki kell cserélni a védőcipőt. Ha viszont a védőképesség nem csökken, évekig használható ugyanaz a védőeszköz. Vannak védőeszközök, ahol van valami „kihordási idő”-szerűség. Pl. vannak olyan védőruhák, amelyek x mosási alkalom után mindenképpen selejtezendők, ezenkívül a védősisakokat is általában 3 évente (néhány típusnál 5 évente) le kell cserélni, mert ez idő alatt előregszik az anyaguk és csökken a védőképességük. A sisak sildjébe bele van nyomva, hogy meddig használható. A veszélyes anyaggal szennyezett védőeszközt veszélyes hulladékként kell kezelni.

Legfontosabb különbségek az egyéni védőeszköz és munkaruha között

Egyéni védőeszköz	Munkaruha
Az egyéni védőeszköz arra való, hogy egy személy viselje vagy használja az egészségét, valamint a biztonságát fenyegető kockázatok elleni védekezés céljából. Juttatását a munkáltató írásban köteles meghatározni, amely munkabiztonsági és munkaegészségügyi tevékenységnek minősül	A munka törvénykönyve 51. § (1) szerint a munkáltató köteles a munkavállalót a munkaszerződés és a munkaviszonyra vonatkozó szabályok szerint foglalkoztatni, továbbá – a felek eltérő megállapodása hiányában – a munkavégzéshez szükséges feltételeket biztosítani. Juttatása kollektív szerződés vagy egyéb belső szabályozás szerint történik.
Az egyéni védőeszközt pénzben megváltani nem lehet, természetben kell biztosítani.	A munkaruhánál elterjedt és szabályos megoldás a ruhapénz, amiből a dolgozó veszi meg, költségmegosztás lehetséges.
Megfelelőségtanúsításra kötelezett. Munkavédelmi szempontból csak az minősül egyéni védőeszköznek, amelyre az EK típusvizsgálat alapján EK típustanúsítványt vagy EK megfelelésségi nyilatkozatot adtak ki. (Tehát az egyes áruházakban kapható kínai védőkesztyű nem biztos, hogy elfogadható.)	Megfelelőségtanúsításra nem kötelezett.
Használata a munkavállaló részére kötelező, ezt a munkaadó köteles ellenőrizni. A mulasztás szankcionálható.	Használata nem kötelező, de a biztonságot veszélyeztető ruházat viselése akkor is tilos (pl. lógó ujjú ruha forgó gépeknél).
Használata oktatást, gyakorlást igényel. A munkavállaló adottságait (méreteit) a kiválasztásnál figyelembe kell venni. Használata orvosi alkalmassági vizsgálathoz kötődhet, munkaköri, személyi, illetve személyi higiénius alkalmasság megítélésekor szempont lehet.	Használata nem igényel oktatást, orvosi vizsgálatot.
Kihordási ideje nincs. A védelmi képességének elvesztése után cserélni kell, ha csak egy napig használták, akkor is. A dolgozó csak szándékos rongálás, a védőeszköz gondatlan kezelése, elvesztése esetén kötelezhető kártérítésre. A selejt védőeszközt használatra alkalmatlanná kell tenni, nehogy otthoni munkára még használják.	Kihordási ideje van, kihordási idő eltelte után hulladék, vagy a dolgozó hazaviheti.
A munkahelyről tilos hazavinni (kivéve külön engedéllyel).	Hazavihető.
Egyes védőeszközök időszakos felülvizsgálata kötelező.	Nem igényel külön vizsgálatot.
A munkavégzés megtiltható vagy megtagadható a védőeszköz hiányában.	Belső szabályozás szerint.

A veszélyes munkaeszközök üzembe helyezése

A veszélyes gépeket (lásd „Melléklet”) üzembe kell helyezni, ehhez szükség lesz munkavédelmi szakember segítségére.

Érintésvédelem

Első lépés a villamos berendezések érintésvédelmének szabványossági felülvizsgálata (hétköznapi nevén érintésvédelmi mérés), amelyet új villamos berendezés és/vagy új érintésvédelmi berendezés létesítésekor az üzemszerű használatbavétel előtt kell elvégezni. Ezt csak érintésvédelmi felülvizsgáló jogosultsággal rendelkező villanyszerelő végezheti.

A gép „papírjainak” beszerzése

Üzembe helyezés előtt be kell szerezni a gép magyar nyelvű üzemeltetési utasítását (gépkönyvét), amelyet szerencsés esetben a forgalmazó átadott a géppel. Ha csak idegen nyelven van, legalább a biztonságos kezelésre vonatkozó részeket le kell fordíttatni magyar nyelvre, illetve ha a gépen magyarul nem tudó kezelő dolgozik, az általa értett nyelvre is.

Ha nincs magyar gépkönyv, a gép gyártójának nevét és típusszámát küldje el nekem, én elég sok gépkönyvet be tudok szerezni. Ebben a listában <http://aruhaz.munkavedelem.bz> egy részüket meg is tudja nézni.

Ha semmilyen gépkönyv nincs, akkor egy üzemeltetési utasítást kell készíteni, ami a biztonságos kezelésre vonatkozó tudnivalókat tartalmazza.

Megfelelőségi tanúsítvány

Csak olyan gépet lehet üzembe helyezni, ami rendelkezik (gyártói) megfelelőségi nyilatkozattal, illetve megfelelőségi tanúsítvánnyal. Ez igazolja azt, hogy a gép megfelel a biztonsági követelményeknek. Régi gépeknél ennek felelt meg a „Munkavédelmi minősítő bizonyítvány”, ami ugyan már megszűnt, de ezeknél a gépeknél általában elfogadják a felügyelők, mivel ez tekinthető „megfelelőséget tanúsító egyéb dokumentum”-nak.

Munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat

Ezután következik a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat, amelyet munkabiztonsági szakember végezhet (ezt mi is vállaljuk). Ez egyben munka-egészségügyi szaktevékenység is, ezért az Ön foglalkozás-egészségügyi szakorvosának is részt kell benne venni.

Ezt követően Önnek – mint munkáltatónak – a gép üzembe helyezését írásban el kell rendelni.

A dolgozók egészségi alkalmassága

A veszélyes gépeken dolgozóknál különösen oda kell figyelni arra, hogy a gépen dolgozók munkakörü orvosi alkalmassági vizsgálata érvényes legyen, ugyanis ez is okot adhat a munkavédelmi bírság kiszabására.

Ha Önnek nincs foglalkozás-egészségügyi szolgáltatója, sürgősen keressen egyet, különösen, ha munkatársai veszélyes gépeken is dolgoznak.

A dolgozók kioktatása

A munkavédelmi oktatást a gépkezelők részére ismételten meg kell tartani, mert az adott géppel bekerült egy új veszélyforrás, amit ismerniük kell. Természetesen ha ez már a második ugyanilyen gép, felesleges oktatni, ugyanis az első gép üzembe helyezésekor megismerték a dolgozók a típust.

Kockázatértékelés „kiegészítése”

A kockázatértékelésről korábban már beszéltünk, az új technológia, új munkaeszköz üzembe helyezése után a kockázatértékelést is újra el kell készíteni.

Mvt. 54. § (3) A munkáltató a kockázatértékelést, a kockázatkezelést és a megelőző intézkedések meghatározását – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – a tevékenység megkezdése előtt, azt követően indokolt esetben, de legalább 3 évente köteles elvégezni. Indokolt esetnek kell tekinteni különösen az alkalmazott tevékenység, technológia, munkaeszköz, munkavégzés módjának megváltozását, illetve minden olyan, az eredeti tevékenységgel összefüggő változtatást, amelynek eredményeképpen a munkavállalók egészségét, biztonságát meghatározó munkakörülményi tényezők megváltozhattak – ideértve a munkaklíma-, zaj-, rezgésterhelést, légállapotokat (gázállapotú, por, rost légszennyezők minőségi, illetve mennyiségi változását). Soron kívül el kell végezni a kockázatértékelést, ha az alkalmazott tevékenység, technológia, munkaeszköz, munkavégzés módjának hiányosságával összefüggésben bekövetkezett munkabaleset, fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés fordult elő, vagy a kockázatértékelés a külön jogszabályban meghatározott szempontra nem terjedt ki.

Természetesen ha ez már a második ugyanilyen gép, nem okvetlenül fontos a kockázatértékelés, mivel új kockázatok nem léptek fel a második gép miatt (kivéve, ha máshogy, más körülmények közt használják, mint az első).

Időszakos biztonsági felülvizsgálat

Az üzembe helyezés után, minimum ötévente, időszakos biztonsági felülvizsgálatot kell végezni (kivéve, ha jogszabály, szabvány vagy a gyártó nem ír elő ennél gyakoribbat).

Ha a berendezés rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be, használatát meg kell tiltani és soron kívüli ellenőrzést kell végezni.

A veszélyes munkaeszközt (pl. traktor, munkagép, láncfűrész) a telephelyen kívül csak akkor szabad üzemeltetni, ha az azon elhelyezett jelzésről nyilvánvalóan megállapítható, hogy a felülvizsgálatot elvégezték. (Volt, ahol a rendőr ellenőrizte!)

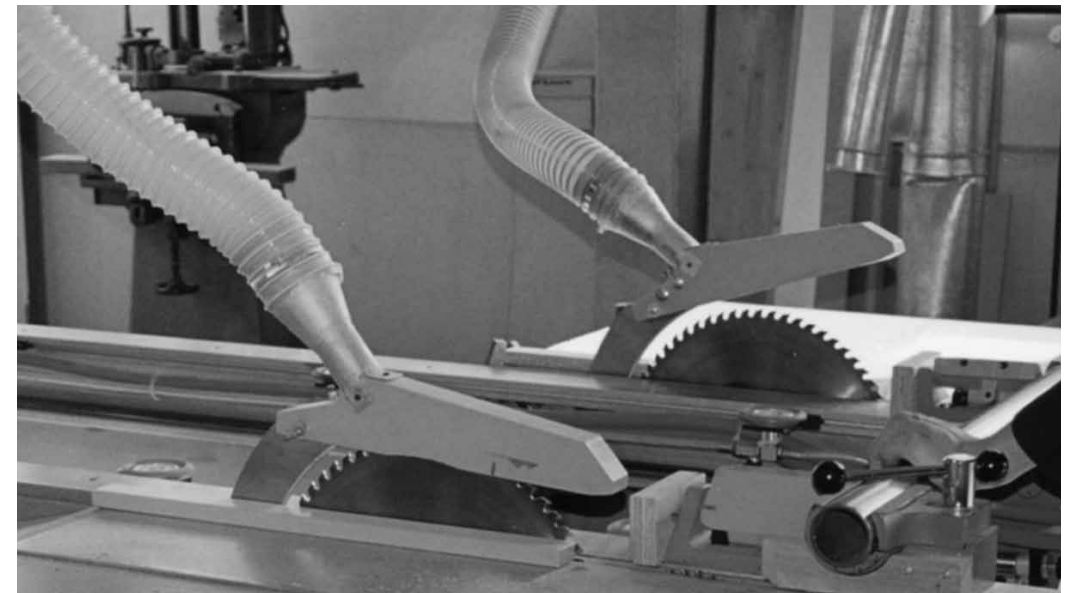
Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot szakirányú képzettséggel és munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személy, jogszabályban erre feljogosított személy, illetve erre akkreditált intézmény végezheti. Tehát én mint munkavédelmi szakmérnök és faipari mérnök elvégezhetem egy szalagfűrész vizsgálatát, de egy kertézmérnök munkavédelmis nem.

Az MVT. 21. §-ának (2) bekezdése alá tartozó veszélyes munkaeszközök jegyzéke

1. A famegmunkálásra vagy a fához hasonló fizikai tulajdonsággal rendelkező anyagok megmunkálására, húsfeldolgozásra vagy a húshoz hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok feldolgozására szolgáló (egy- vagy többélű), következő típusú körfűrészek:
 - 1.1. működés közben rögzített fűrészélel/fűrészélekkel dolgozó fűrészgép, amely rögzített gépággal rendelkezik, és a munkadarabot kézi előtolással vagy leszerelhető gépi előtolással mozgatja
 - 1.2. működés közben rögzített fűrészlappal dolgozó fűrészgép, kézzel működtetett váltakozó mozgású fűrészpaddal vagy kocsival;
 - 1.3. működés közben rögzített fűrészlappal dolgozó fűrészgép, amely a munkadarabot beépített mechanikus előtolással, kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel mozgatja;
 - 1.4. mozgó élű fűrészgép, amely a munkadarabot mechanikus előtolással, kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel mozgatja.
 2. Faipari gyalugép kézi előtolással.
 3. Faipari vastagsági gyalugép egyoldali megmunkálásra, amely beépített mechanikus előtolással rendelkezik, a munkadarab kézi behelyezésével és/vagy kivételével.
 4. A következő típusú szalagfűrészek kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel, famegmunkálásra és a fához hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok megmunkálására vagy húsfeldolgozásra és a húshoz hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok feldolgozására:
 - 4.1. működés közben rögzített éllel/élekkel dolgozó fűrészgép, rögzített vagy váltakozó mozgású fűrészpaddal vagy gépággal;
 - 4.2. váltakozó mozgású kocsira szerelt éllel rendelkező fűrészgép.
 5. Az 1–4. és a 7. pont szerinti gépek kombinált kivitelben famegmunkálásra és a fához hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyag megmunkálására.
 6. Faipari csapmarógép több szerszámtartóval, kézi előtolással.
 7. Függőleges marógép kézi előtolással famegmunkálásra és a fához hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok megmunkálására.
 8. Faipari kézi láncfűrészgép.
 9. Kézzel adagolt és ürített, fémek hidegátalakítására való sajtó, beleértve azt az élhajlítógépet is, amely mozgó elemeinek elmozdulása meghaladhatja a 6 mm-t, és a sebessége meghaladhatja a 30 mm/s értéket.
 10. Műanyag-feldolgozó fröccsöntőgép vagy formázóprés a munkadarab kézi behelyezésével és/vagy kivételével.
 11. Gumiipari fröccsöntőgép vagy formázóprés a munkadarab kézi behelyezésével és/vagy kivételével.
 12. A következő föld alatti munkára szolgáló gépek:
 - 12.1. mozdony és fékezőkocsi
 - 12.2. hidraulikus energiával működtetett alátámasztó biztosító berendezés.
 13. Kézi adagolású háztartási hulladék-gyűjtő teherjármű, amely présmechanizmussal van felszerelve.
 14. Járműemelők.
 15. Személyek vagy személyek és terhek emelésére szolgáló szerkezetek, amelyeknél fennáll a leesés veszélye több mint három méter magasságból.
 16. Hordozható patronos rögzítő- és egyéb összekapcsoló gép.
- További munkaeszközök:
17. Daruk és futómacskák gépi meghajtással.
 18. Gépi hajtású emelőtargoncák.

19. Villamos emelődobok.
20. Rakodógépek, jövesztő-rakodógépek.
21. Mezőgazdasági és erdészeti traktorok.
22. Járműűrités és -mozgatás különleges berendezései.
23. Személyszállításra használt folyamatos szállítóberendezések.

- 1/b. számú melléklet az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez
- Az Mvt. 21. §-ának (5) bekezdése alá tartozó egyes veszélyes munkaeszközök jegyzéke:
1. Helyszíni összeszerelésű gépi meghajtású daruk
 2. Járműűrités és -mozgatás helyszíni összeszerelésű különleges berendezései
 3. Személyemelésre ideiglenesen felhasználható emelőberendezések.

Távmunka

Egyre inkább terjed a távmunka, ezért most már ennek munkavédelmi vonatkozásait is szabályozták. Emiatt ne számítson arra, hogy az összes munkavédelmi előírást kicselezheti azzal, hogy kollégái otthon dolgoznak.

A távmunkavégzésre vonatkozó legfontosabb előírások

A távmunkavégzés – a munkáltatóval kötött megállapodás alapján – a munkavállaló által biztosított munkaeszközzel is történhet. Az ilyen munkaeszköz használatát a munkáltatónak (veszélyes munkaeszköz esetén munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálatot követően) engedélyezni kell.

Távmunkavégzés csak a munkáltató által munkavédelmi szempontból előzetesen megfelelőnek minősített munkahelyen folytatható. A munkahelyen a munkavállaló csak a munkáltató hozzájárulása alapján változtathatja meg a munkavédelmi szempontból lényeges munkakörülményeket.

A munkáltató itt is köteles rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket.

Ezen az ellenőrzésen túlmenően a munkáltató – vagy a megbízottja – a szükséges munkavédelmi feladatok elvégzése, a munkavédelmi eljárások lefolytatása (pl. az üzembe helyezés, kockázatértékelés, felülvizsgálat, balesetvizsgálat) céljából beléphet a munkavégzési helyként szolgáló ingatlan területére.

A hatósági ellenőrzést a munkavállaló ingatlanában a felügyelet kizárólag munkanapon, 8 és 20 óra között végezheti. A munkavédelmi hatóság a munkáltatót és a munkavállalót az ellenőrzés megkezdése előtt legalább 3 munkanappal erről tájékoztatja. A munkáltatónak legkésőbb az ellenőrzés megkezdéséig be kell szereznie a munkavállaló hozzájárulását.

FÜGGELÉK

A Google-naptár használata munkavédelmi és tűzvédelmi határidők előrejelzésére

Célszerű, ha teendőinkről olyan naptárt vezetünk, ami figyelmeztet a határidős munka- és tűzvédelmi teendőkre. A Google-naptár ilyen, széles körben elterjedt, és további hasznos szolgáltatásai vannak.

1. Rövid ismertető annak, aki nem vagy kevésbé ismeri

Online naptár, ami akkor lehet igazán segítségünkre, ha sokat dolgozunk a számítógéppel.

Létrehozás: Google-fiókot kell létesíteni. Ha ez megvan, vagy már rendelkezik Google-fiókkal (pl. gmail-t használ), naptárt is beállíthat magának.

Keresés: Kulcsszóbeírással megkeresheti, hogy mikor lesz pl. a következő villamoskéziszerszám-ellenőrzés.

Emlékeztető: Mobiltelefonjára kérheti az események előjelzését, de e-mail vagy képernyős (popup) értesítést is beállíthat.

Naptármegosztás: A fentiekén túlmenően a naptárt megoszthatja munkatársaival, ügyfeleivel, így egymás mellett követhetik a másik időbeosztását.

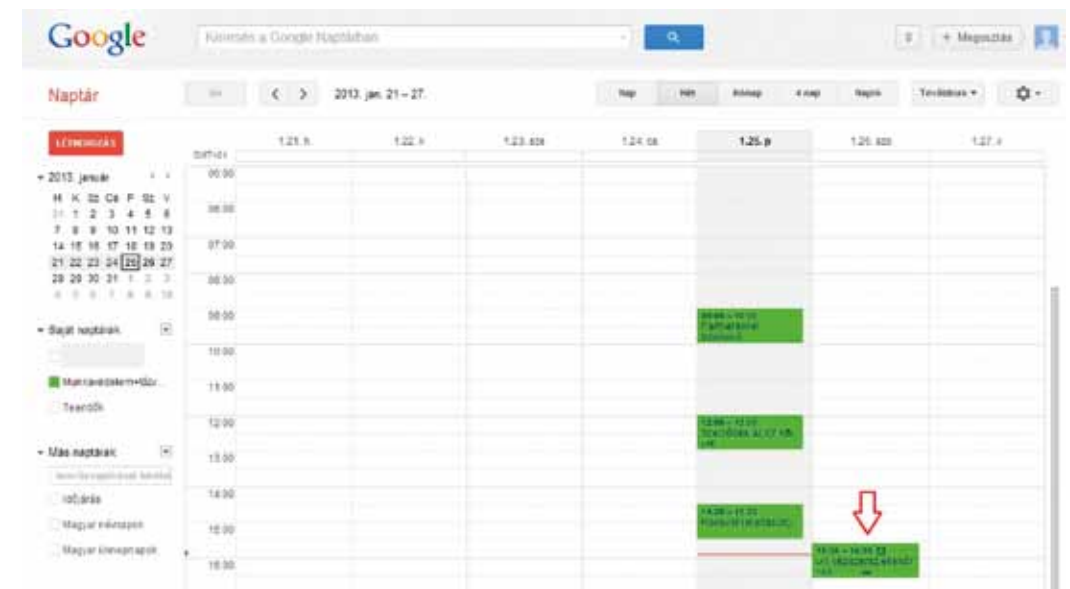
Meghívók: Az eseményekre meghívókat hozhat létre, elküldheti partnereinek, továbbá nyomon követheti a meghívottak válaszait és megjegyzéseit, mindezt egy helyen. Partnerei akár anélkül is megkaphatják a meghívásokat, és válaszolhatnak is rájuk, hogy ők maguk használnák a naptárt.

2. A naptár létrehozása

Olvassa el a Google alábbi ismertetőjét és hozza létre a naptárt. Ha már van Google-fiókja (pl. gmail-t használ levelezésre), egyszerűbb a helyzet.

3. A létrehozott naptár néhány bejegyzéssel, heti nézetben

A piros nyíllal jelölt bejegyzésre (villamos kéziszerszámok ellenőrzése) emlékeztető van beállítva (lásd a 4.-es pontot), amit a bejegyzésben egy picit óraikon mutat.

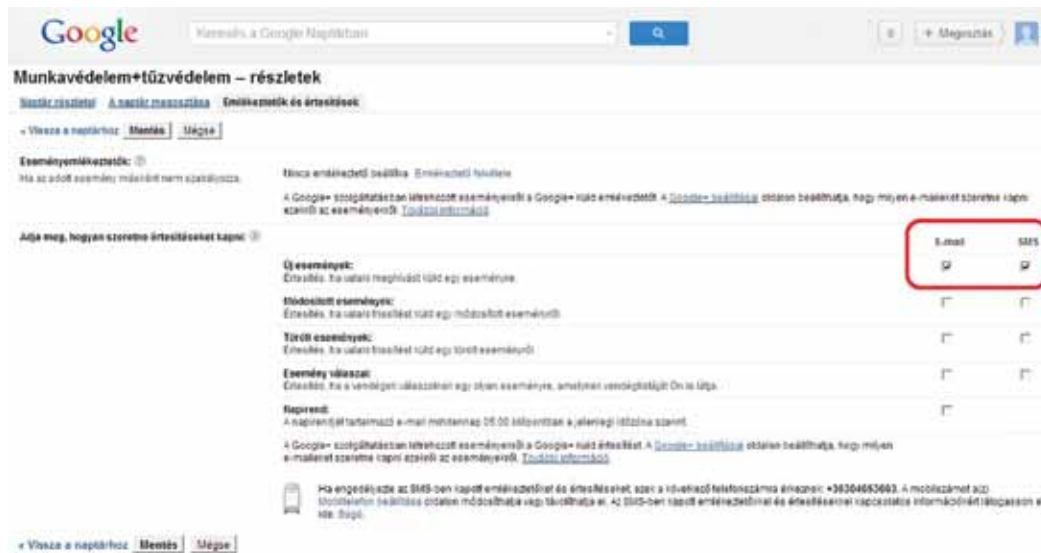

4. Emlékeztetők

4.1. Az emlékeztetők általános engedélyezése

A naptár jobb felső sarkában kattintson a margaréta ikonra, majd a Beállításokra. Itt töltse ki az Általános lapot, majd kattintson a Naptárak fülre.

Itt értelemszerűen jelölje be az Emlékeztetők és értesítések megjelenítését, majd kattintson az Emlékeztetők és értesítésekre. Itt be kell jelölni az E-mail és/vagy SMS lehetőséget az alábbi kép szerint (esetleg további beállításokat is felvehet), majd alul nyomja meg a Mentés gombot.

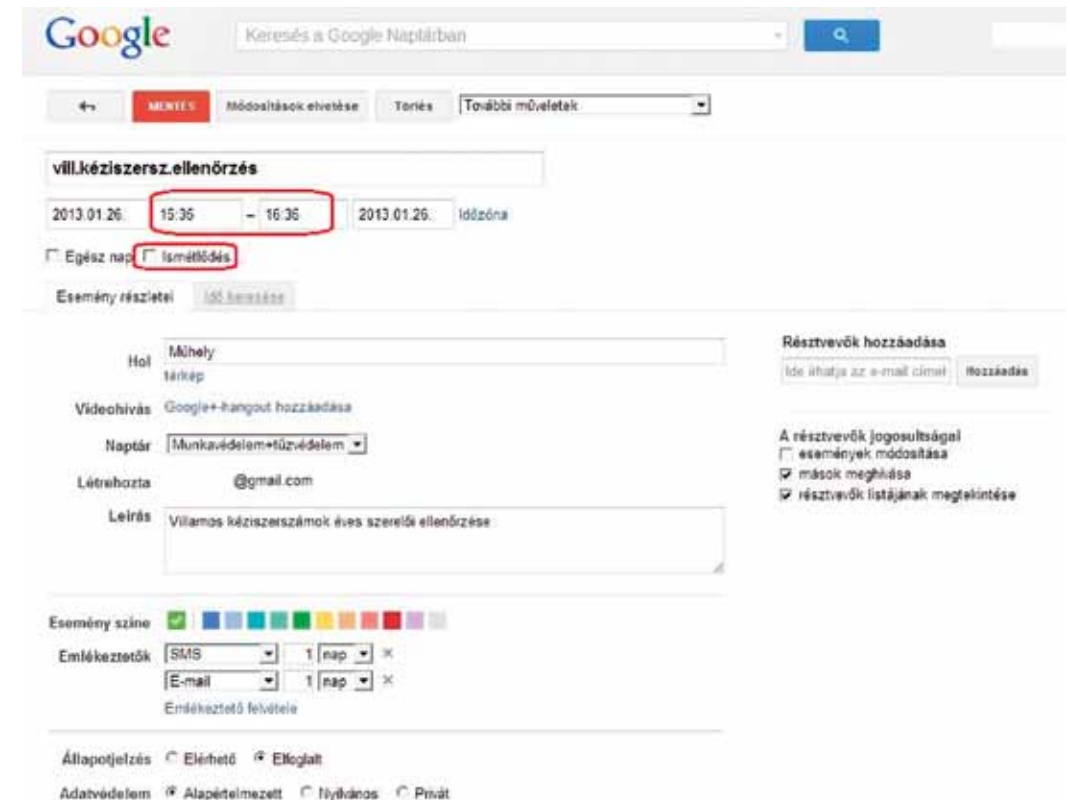
4.2. Az SMS engedélyezése a szolgáltatónál

A naptár jobb felső sarkában kattintson a margaréta ikonra, majd a Beállításokra. Itt a Mobiltelefon beállítása fülön értelemszerűen engedélyezze az SMS-t a mobilszolgáltatónál. A szolgáltatótól kapott kód beírása és a Telepítés befejezése után alul a Mentés gombot is nyomja meg. – Megjegyzés: A Google nem számít fel SMS-díjat, csak a szolgáltató.

5. A bejegyzés szerkesztése

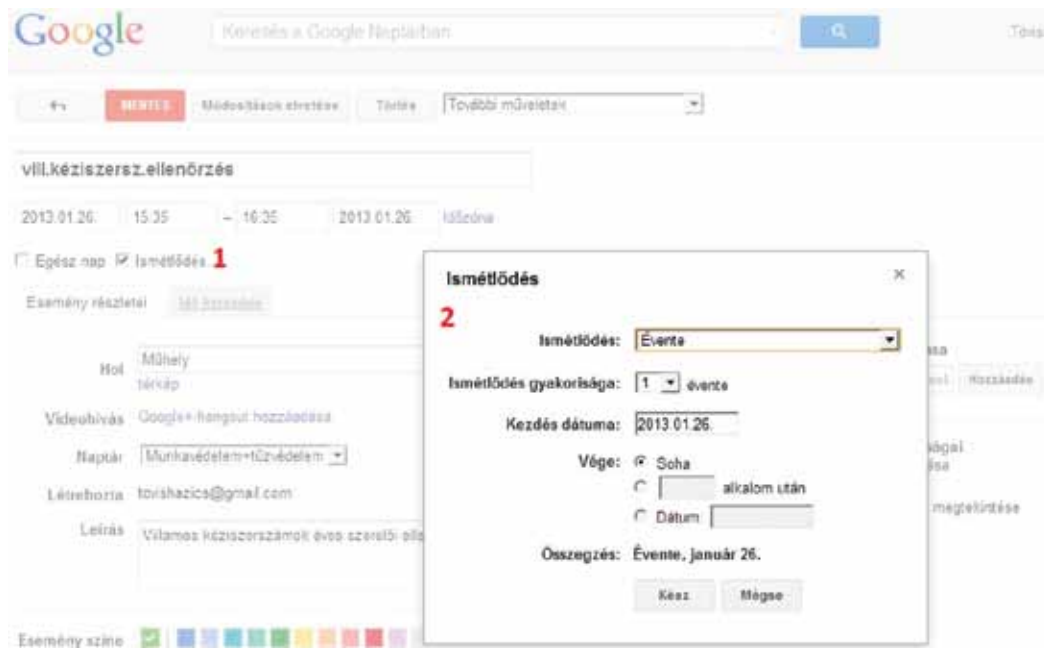
5.1. A bejegyzést – rákattintva – szerkesztheti és az emlékeztetőket is beállíthatja

Szerkessze a bejegyzést (pl. az esemény időtartamának pontosításával és az 1 éves ismétlődés rögzítésével) és alul az Emlékeztetőknél állítsa be, hogy mikorra és milyen módon kéri az eseményre figyelmeztetést, utána nyomja meg a piros Mentés gombot. Az alábbi példában 1 nappal korábban SMS és e-mail is érkezik.

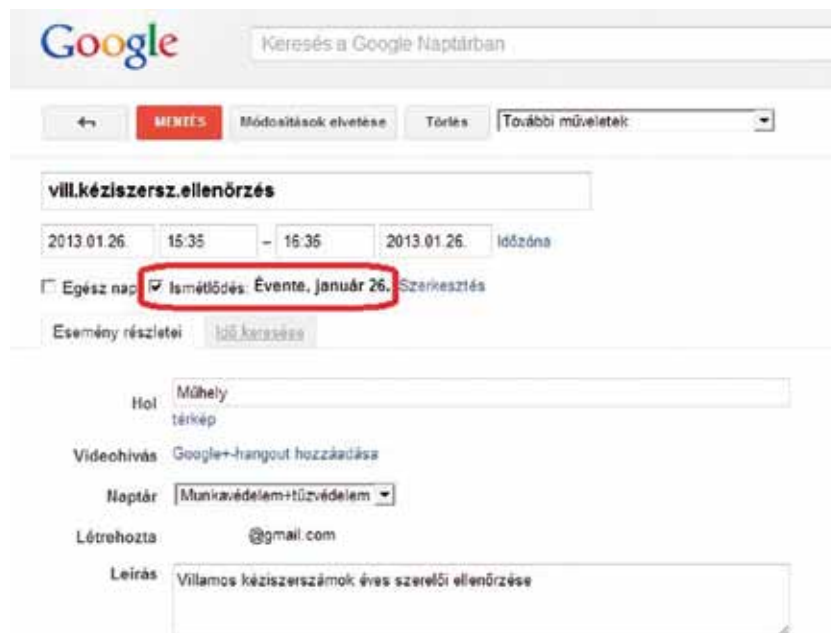

5.2. Ismétlődés

1.lépés: az „Ismétlődés” melletti kockát jelölje be, ezután 2. lépésként szerkesztheti: a villamos kéziszerszámok ellenőrzése bejegyzés évente ismétlődjön, és így az előjelzés is.

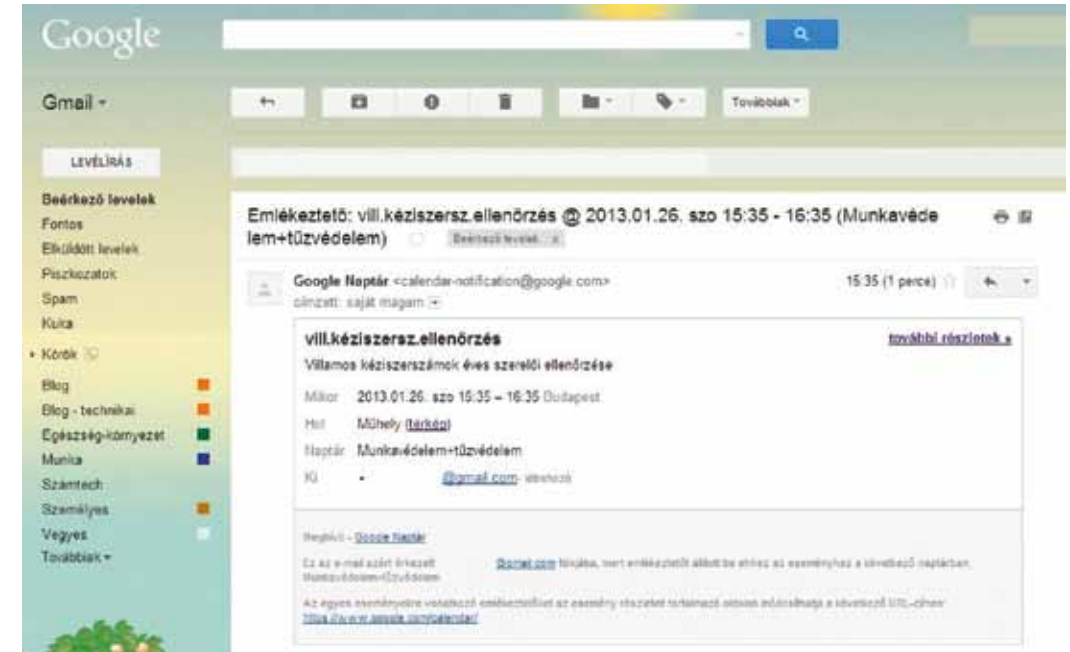

Eredménye:

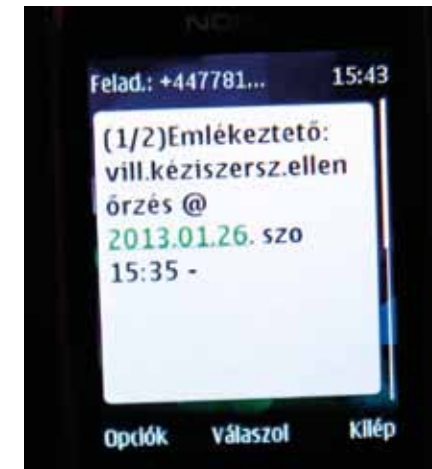
6.1. E-mail értesítés minta

6.1. E-mail értesítés minta

6.2. SMS értesítés minta

A beállított e-mail vagy SMS értesítést a fenti beállításokban természetesen törölni is lehet.

IRODALOM

1) A naptár használatának ismertetése a YouTube-on:

<http://www.youtube.com/watch?v=Bxz5-Ud2YJ4>

2) A Pécsi Internet Akadémia ismertetője

<http://blogpecs.hu/mire-jo-a-google-naptar.pecs>

Egyéni védőeszköz nyilvántartás

Munkavállaló neve:
Munkavállaló munkaköre:
Védőeszközök átvétele:.....

Védőeszköz megnevezése	Kiadás dátuma	Átvétel elismerése aláírás	Visszaadás dátuma	Aláírás

	MEGHALLGATÁSI JEGYZŐKÖNYV	1. oldal, összesen: 3
		Kiadás: 1 Dátum:

MEGHALLGATÁSI
JEGYZŐKÖNYV

Felvéve..... év hó napján
Tárgy: év hó napján óra
perckor bekövetkezett balesetének vizsgálata.

Jelen vannak:

.....név beosztás
.....név beosztás
.....név beosztás

A meghallgatott személyi adatai:

Név: beosztás:
Anyja neve:
Lakcím:
Születési hely, idő:

A meghallgatott a balesettel kapcsolatosan az alábbiakat adja elő saját kezűleg leírva:

	MEGHALLGATÁSI JEGYZŐKÖNYV	2. oldal, összesen: 3
		Kiadás: 1 Dátum:

A meghallgatott a balesettel kapcsolatosan az alábbiakat adja elő az alábbi kérdésekre válaszolva:
Mikor kezdődött a munkaidő aznap?

Milyen feladat elvégzésével bízták meg, ki bízta meg, és a feladat kiadása hogyan történt (írásban vagy szóban)?

Ismertették-e a feladattal kapcsolatos biztonságtechnikai követelményeket és előírásokat?

Elvégezték-e a védőberendezések működőképességének vizsgálatát?

Ki és mikor végezte a vizsgálatot?

Megfelelően működött-e a védőberendezés?

Ha szükséges volt, biztosították-e a minősített egyéni védőeszközt?

Megfelelő volt-e az egyéni védőeszköz? (Nem akadályozta-e az adott tevékenységet? Biztosította-e a védelmet?)

Mit tapasztalt a sérült munkavégzést megelőzően?

	MEGHALLGATÁSI JEGYZŐKÖNYV	3. oldal, összesen: 3
		Kiadás: 1 Dátum:

Mit tettek a baleset bekövetkezése után?

Tapasztalható volt-e szabálytalan munkavégzés a sérült, vagy a balesetet okozó személy részéről az eseményt megelőzően?

Ön szerint mi volt a baleset oka?

Milyen tevékenységet végzett és pontosan hogyan a baleset időpontjában?

A meghallgatott a balesettel kapcsolatosan az alábbiakat adja elő további feltett kérdésekre:

Dátum:

Jelenlevők aláírásai

.....
.....

.....
Meghallgatott aláírása

.....
.....

Minden oldalt, minden jelenlévő írjon alá az alsó részen!

OKTATÁSI NAPLÓ

Az oktatás időpontja:
Oktatás helye
Az oktatás időtartama: 1 óra
Az oktatás
jellege*: előzetes
ismétlődő
pótoktatás
rendkívüli
formája*: elméleti
gyakorlati
elméleti és gyakorlati
Az oktatást végző neve:
végzettsége:
aláírása:

Az oktatás tárgya:
Képernyős munkavégzés
A munkavállalók jogai és kötelezettségei
A munkahelyek, munkafolyamatok sajátos veszélyforrásainak ismertetése, és az ellenük való védekezés módjai
Feladatok a munka megkezdése előtt, alatt és után
Üzemi rend és tisztaság szerepe, megőrzésének fontossága
A munkatársak védelme, óvása és szükség esetén figyelmeztetése
Sérülések, rosszulletek, munkabalesetek bekövetkezése esetén előírt feladatok, kötelezettségek, jogok
Vegyí anyagok használati, kezelési szabályai
Üzemi tudnivalók *(ezt egészítse ki)*

Tűzvédelmi alapismeretek
A tűzjelzés módja
Tűzvédelmi szabályzat ismertetése
Munkavállalók tűzvédelemmel kapcsolatos kötelezettségei
Oltókészülékek használata
A munkahely elhagyása tűz esetén, a létesítményben tartózkodók riasztása
Dohányzási szabályok
Alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenység szabályai

*A megfelelő válasz aláhúzendő!

Az oktatásra kötelezettek aláírásukkal elismerik, hogy a fenti témakörökben részletezett tudnivalókat, meghallgatták, megértették és magukra nézve kötelezőnek fogadják el.

Sorszám	Az oktatásra kötelezettek			A beszámoltatás eredménye	Megjegyzés*
	neve	munkaköre	aláírása		
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					

A beszámoltatás formája (szóbeli, írásbeli, gyakorlati, írásos nyilatkozat, stb.):
.....

AZ OKTATÁS ELLENŐRZÉSÉVEL KAPCSOLATOS BEJEGYZÉSEK

Az oktatást ellenőrző:
.....
neve végzettsége aláírása
dátum:
Észrevételek:
.....
.....
.....
.....

letölthető a www.munkavedelem.biz/mintak/oktatasinaplo.doc linkről

Munkabaleseti nyilvántartás összesítője

Év:.....

Munkáltató:

[illegible]

